

InfoGozd - Skrbno z gozdom

Št. 12, letnik 6 (2025)

Naslov

InfoGOZD – Skrbno z gozdom

Datum objave spletne publikacije

29. december 2025

Založnik

Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 200 78 17

Odgovorni urednik

Matevž Triplat

Odgovorna oseba

dr. Nike Krajnc

Tehnični urednik

Vasja Kavčič

ISSN številka

2738-5035

<https://wcm.gozdis.si/>

Vsebina

Dvig cen lesnih goriv ob začetku kurilne sezone	4
Cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu v novembru 2025	7
Kako ohraniti naše gozdove in pokrajine za prihodnost? Udeležili smo se zaključne konference projekta Forest4EU	16
Jesensko zvišanje cen žagarskih proizvodov v Sloveniji	23
Uredba EUDR vnovič predstavljena za eno leto, sprejete tudi nove poenostavitve	31
Veliki jesenski KRPAN DEMO	36

Dvig cen lesnih goriv ob začetku kurilne sezone

Žiga Lukančič, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Darja Stare, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 01.12.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0053>)

Za namene ogrevanja v gospodinjstvih lahko uporabljamo različna lesna goriva. Ta uporabniku predstavljajo (glede na preostale energente) ekonomičen, obnovljiv in ogljično nevtralen vir energije. Da bi čim manj onesnaževali zrak z delci, ki nastajajo pri zgorevanju lesne biomase in ki med drugim škodujejo zdravju, moramo uporabljati kakovostna lesna goriva ter primerne kurilne naprave in dimnike. Zaradi zagotavljanja požarne varnosti, želje po čim večjem izkoristku energije ter posledično čim nižjih stroških ogrevanja, je potrebno kurilne naprave in dimnike redno in strokovno vzdrževati, v njih na pravilen način kuriti ter uporabljati primerna ter čim kakovostnejša lesna goriva. Ob začetku kurilne sezone 2025/26 smo ponovno preverili cene lesnih goriv (peletov, sekancev, drv in briketov) na slovenskem trgu ter jih primerjali s cenami ob koncu pretekle kurilne sezone (2024/25) ter cenami

v enakem obdobju lani (začetek kurilne sezone 2024/25).

Ob začetku kurilne sezone 2025/26 moramo za 1 tono lesnih peletov, pakiranih v vreče po 15 kg z vključenim DDV (22 %) v povprečju odšteti 378 €. V primerjavi s preteklim zbiranjem cen ob koncu kurilne sezone 2024/25 je cena v povprečju narasla za 16 %, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa kar za 19 %. Cene lesnih peletov se razlikujejo glede na kakovostni razred. Povprečna cena peletov kakovostnega razreda A1 znaša 384 €/t, kakovostnega razreda A2 pa 18 % manj, in sicer 330 €/t. Prav tako so razlike v ceni glede na vrsto ponudnika. Najcenejši peleti so v povprečju pri slovenskih proizvajalcih (361 €/t), sledijo peleti pri distributerjih (363 €/t), največ denarja pa bomo v povprečju odšteli pri spletnih ponudnikih (384 €/t). Do razlik prihaja tudi glede na vrsto embalaže. Lesne pelete lahko kupimo pakirane v vrečah po 15 kg, kar je zaradi praktičnosti najpogostejše. Lahko pa jih kupimo tudi v tako imenovanih big bag vrečah ali pa v razsutem stanju. Za 1 tono lesnih peletov bomo glede na embalažo povprečno odšteli: v razsutem stanju 350 €, v big bag vrečah 354 € in v vrečah po 15 kg 378 €.

Cena prevladujočih sekancev na slovenskem trgu (sekanci z velikostjo delcev med 3,15 in 31,5 mm in z vlažnostjo okoli 30 %) ob začetku kurilne sezone 2025/26 znaša v povprečju 109 €/t (z vključenim DDV). Cena je za 16 % višja v primerjavi s koncem kurilne sezone 2024/25, v primerjavi s ceno v enakem obdobju lani pa je razlika zanemarljiva.

Drva, dostopna na slovenskem trgu, se med seboj razlikujejo po drevesni vrsti (prevladujejo bukova drva), vlažnosti (od svežih do polsuhih, zračno suhih in sušenih v sušilnici) in dimenziji (dolžine 25 cm, 33 cm, 50 cm ter 100 cm). Cena drv dolžine 25 cm in vlažnosti 20 % pri tokratnem zbiranju podatkov v povprečju znaša 271 €/t z vključenim DDV, kar v prostorninskih enotah predstavlja ceno 144 €/prm. Cena je v primerjavi s koncem kurilne sezone 2024/25 narasla za 15 % (34 €/t), v primerjavi z enakim obdobjem lani pa nekoliko manj, in sicer je cena zrasla za 8 % (19 €/t).

Briketi se zaradi večje gostote energije navadno uporabljajo v kaminih kot alternativa drvem. Cene lesnih briketov so se v primerjavi s preteklim zbiranjem cen in enakim obdobjem lani v povprečju povišale le za približno 3 % (ali okoli 10 €/t). Za eno tono lesnih briketov, pakiranih v zavoje po 10 kg, moramo skupaj z DDV tako v povprečju odšteti 332 €. Cene lesnih briketov se prav tako razlikujejo glede na embalažo pakiranja. Najpogostejše je pakiranje ali v kartonske škatle po 10 kg ali pa v PVC zavoje po 10 kg. Povprečna cena na tono je bila pri tokratnem zbiranju pri pakiranju v kartonske škatle z vrednostjo 318 €/t za 15 € nižja od briketov, pakiranih v PVC zavoje.

Ob medsebojni primerjavi cen lesnih goriv in njihovi primerjavi s cenami kurilnega olja ugotovimo, da so vsa lesna goriva v enotah €/MWh cenejša od kurilnega olja. Cena kurilnega olja je v začetku novembra znašala 110 €/MWh. Najmanj, 27 %, cenejši od kurilnega olja so bili ob tokratnem zbiranju lesni peleti. Sledijo jim lesni briketi, ki so bili v primerjavi s kurilnim oljem 36 % cenejši. Drva so imela v enotah €/MWh podobno ceno kot lesni briketi in so bila od kurilnega olja cenejša za 38 %. Najcenejši so bili (tako kot pri vsakem zbiranju cen) lesni sekanci, ki pa so bili v primerjavi s kurilnim oljem kar 71 % cenejši. Cena zemeljskega plina je v primerjavi s preteklim zbiranjem podatkov (konec kurilne sezone 2024/25) padla in je za 25 % (ali za eno četrtno) nižja od cene kurilnega olja.

Podrobnejše informacije o cenah lesnih goriv na slovenskem trgu si pogledajte na povezavi:
<https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/podatki/2021100415210921/cene-lesnih-goriv/>

*cene smo zbirali v avgustu 2022

Cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu v novembru 2025

Peter Smolnikar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 09.12.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0054>)

V novembru 2025 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije še četrto leto izvedli anketo o odkupnih cenah gozdnih lesnih sortimentov (GLS) na gozdni cesti iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu. Namen aktivnosti je spremljanje sezonskega ter letnega nihanja cen gozdnih lesnih sortimentov v

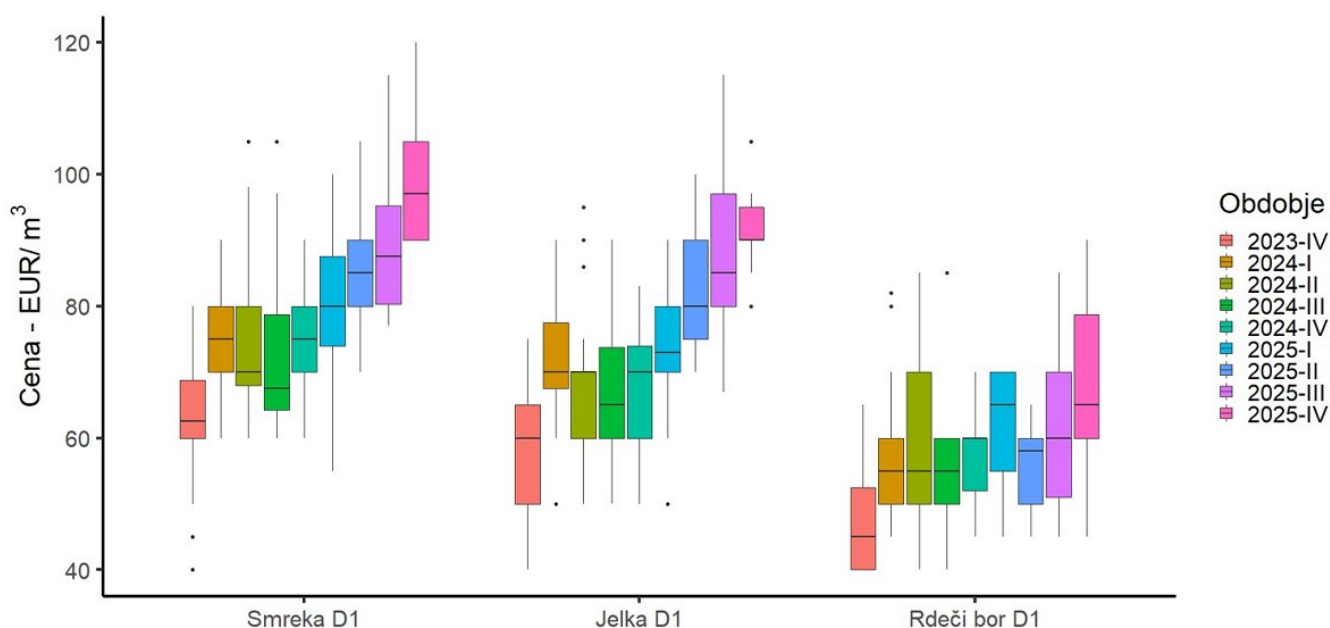
državi ter prispevati k večji preglednosti oz. transparentnosti trga okroglega lesa iz zasebnih gozdov. Tokratni vprašalnik je bil aktiven od 17. do 30. novembra 2025. V anketi je sodelovalo 23 podjetij, od tega pri 39 % sodelujočih letni odkup znaša do 10.000 m³ GLS iz zasebnih gozdov, pri 43 % sodelujočih letni odkup GLS iz zasebnih gozdov znaša med 10.000–30.000 m³, 18 % sodelujočih pa letno odkupi nad 30.000 m³ GLS iz zasebnih gozdov. Vsem podjetjem se zahvaljujmo za posredovane cene.

V nadaljevanju so podane cene v EUR/m³ brez DDV, prikazana je srednja vrednost (mediana) posredovanih cen.

Na ceno GLS v jesenskem obdobju poleg sezonske komponente, ki je do določene mere predvidljiva, ključno vpliva povpraševanje, ki se lahko hitro in nepredvidljivo spremeni. Obdobje od avgusta do konca novembra je minilo brez večjih vremenskih ujm, zato ni prišlo do prenasíčenosti trga z GLS. Kazalnik gospodarske klime v Sloveniji je novembra dosegel najvišjo raven v zadnjih treh letih in je od septembra dalje tudi nad dolgoletnim povprečjem. Posledično so se izboljšani gospodarski obeti odrazili tudi v povprečnih odkupnih cenah GLS v zadnjem četrtletju 2025, ki so bile v povprečju višje. K višjim cenam ob začetku zime lahko dodatno prispeva tudi kopičenje zalog, dolgoročne vremenske napovedi in modeli za zimo namreč letos območju Evrope napovedujejo nekoliko več snega kot v preteklih letih, kar bi dodatno vplivalo na razpoložljivo količino GLS na trgu.

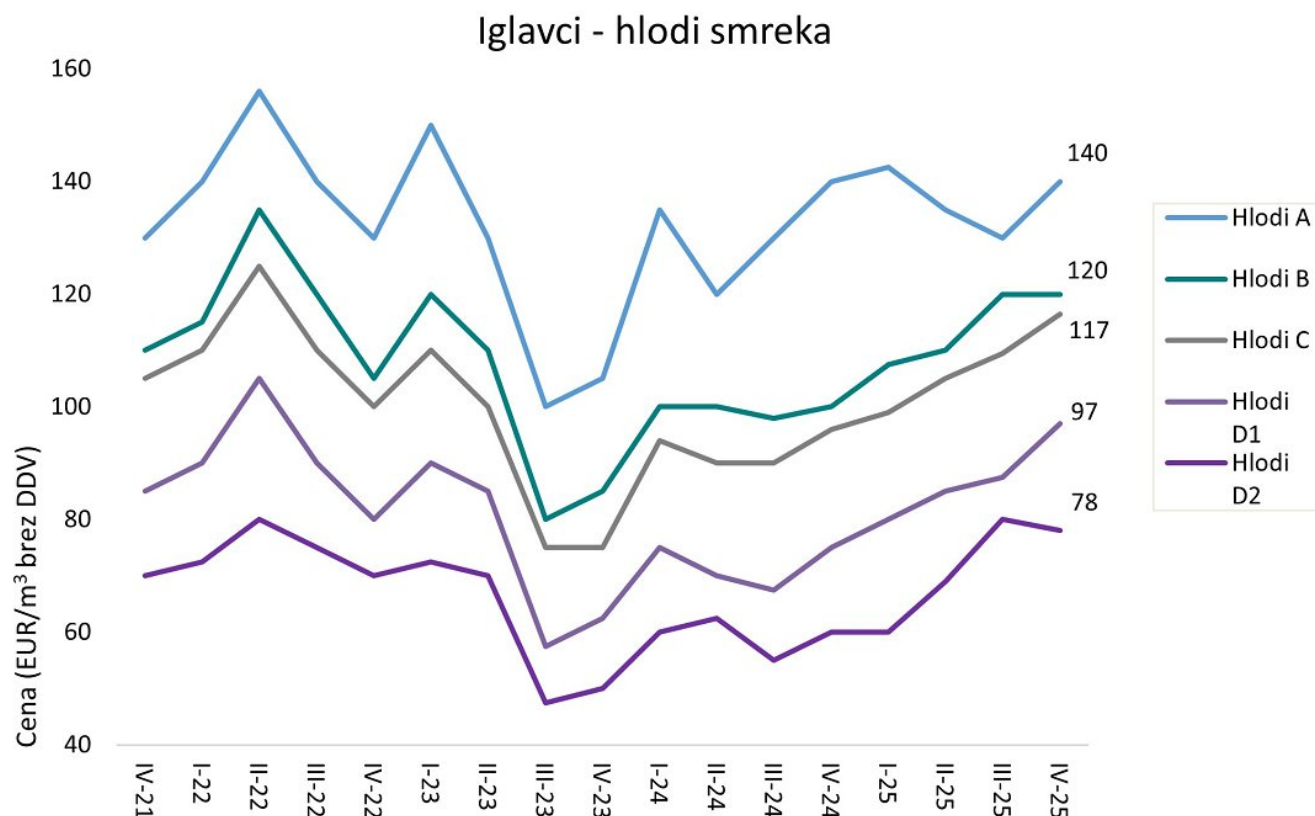
Cene okroglega lesa iglavcev

Cene hlodov iglavcev so se v novembru 2025 glede na avgust 2025 v povprečju zvišale (+4 %), v primerjavi z novembrom 2024 pa so cene v povprečju 18 % višje. Glede na lansko obdobje so se pri smreki in jelki relativno najbolj zvišale cene za hlode nižjih kakovostnih razredov (D1 in D2), pri rdečem boru pa za hlode srednje kakovosti (kakovostni razred C).

Slika 1: Prikaz cen hlodov iglavcev v letih 2023, 2024 in 2025 za kakovostni razred D1 iz zasebnih gozdov (cene so podane v EUR/m³ brez DDV na kamionski cesti)

Cene hlodov smreke so bile glede na preteklo zbiranje (avgust 2025) v povprečju višje za 5 %, razen cene hlodov v najnižjem kakovostnem razredu D2 (-2 %), kjer je povprečna novembrska cena znašala 78 EUR/m³. Srednja vrednost zbranih cen v novembru je za hlode kakovosti B znašala 120, kar je enako kot v avgustu, cena hlodov razreda C je znašala 117 EUR/m³ (+ 7 EUR/m³ glede na avgust 2025). Cena hlodov smreke kakovostnega razreda D1 je v novembru 2025 znašala 97 EUR/m³ (+ 10 EUR/m³ glede na avgust 2025), srednja cena hlodov v razredu A je znašala 140 EUR/m³ (+ 10 EUR/m³ glede na avgust 2025). V primerjavi z lanskim novembrom so cene hlodov smreke v letošnjem novembru v povprečju za 20 % višje; najbolj so se povišale cene za hlode kakovosti D1 in D2. Srednja vrednost zbranih cen hlodov za najvišjo kakovost A je enaka kot v novembru 2024.

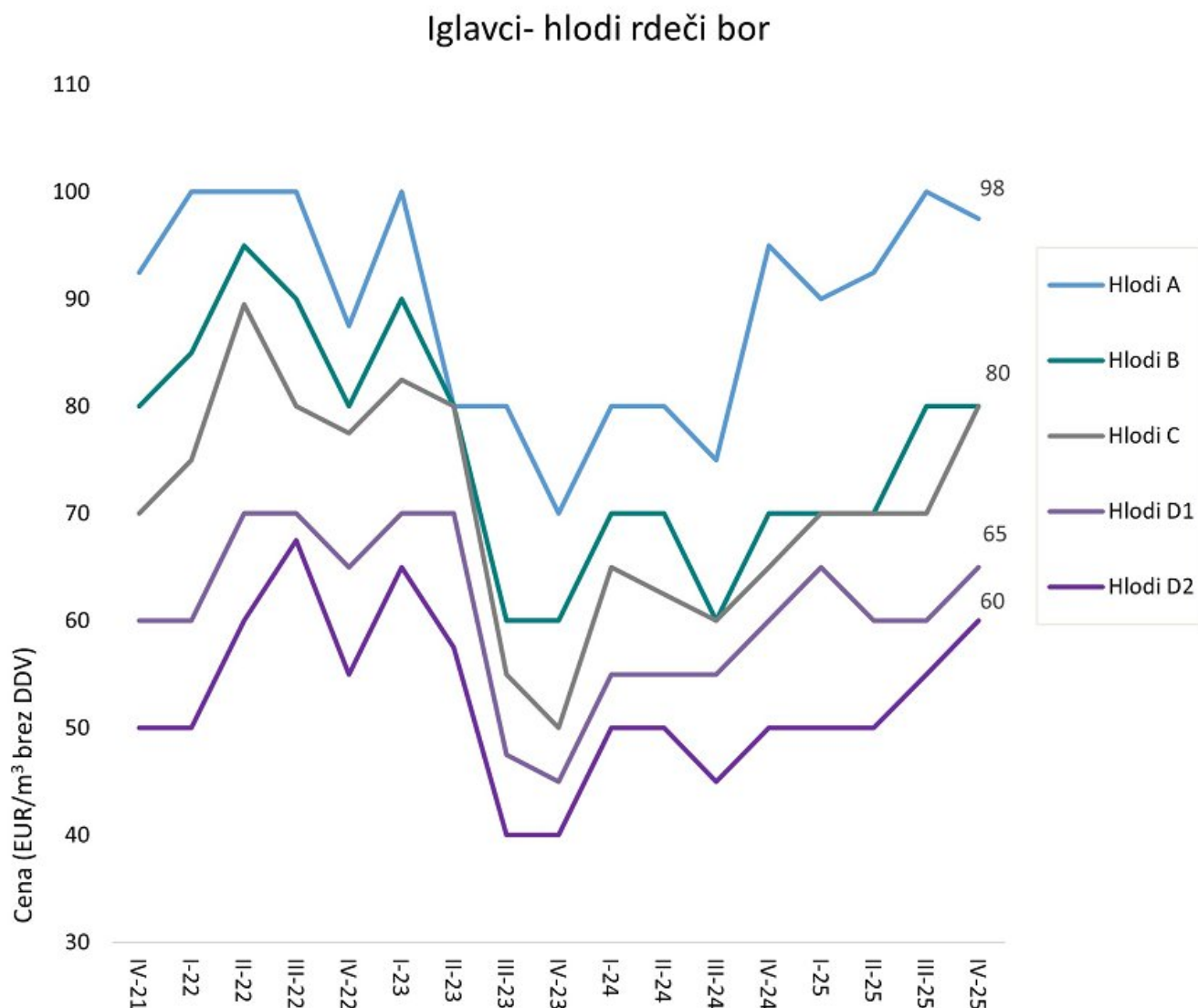

Slika 2: Odkupne cene hlodov smreke iz zasebnih gozdov od zadnjega četrtertletja leta 2021 dalje (cene so podane v EUR/m³ brez DDV na kamionski cesti)

Cene hlodov jelke so glede na preteklo zbiranje v povprečju višje za manj kot 1 %, in sicer je do rahlega zvišanja prišlo v kakovostnih razredih B, C in D1, kakovostna razreda A in D2 pa sta zabeležila padec. Za kakovostni razred A je povprečna odkupna cena znašala 111 EUR/m³. Hlodi kakovostnega razreda B so dosegli ceno 110 EUR/m³, kar je 5 EUR/m³ več kot v avgustu 2025. Hlodi kakovosti C so dosegli ceno 103 EUR/m³, hlodi kakovosti D1 90 EUR/m³ in hlodi kakovosti D2 75 EUR/m³. V primerjavi z lanskim novembrom so letošnje cene hlodov jelke v povprečju za 21 % višje, najbolj so se povišale v kakovostnem razredu D1 (+ 29 %).

Pri hlodih rdečega bora je cena glede na avgust 2025 v povprečju višja za 6 %. Hlodi srednjega (C) in manj kakovostnih razredov (D1 in D2) so v povprečju dražji kot v avgustu, hlodi kakovostnega razreda B so ohranili ceno iz prejšnjega zbiranja, ki v povprečju znaša 80 EUR/m³ in je enaka kot za kakovostni razred C. Za kakovostni razred A je novembrska cena rahlo padla in znaša 98 EUR/m³. Srednja

odkupna cena za kakovostni razred D1 je znašala 65 EUR/m³, za kakovostni razred D2 pa 60 EUR/m³. Odkupne cene hlodov bora so v letošnjem novembru v primerjavi z lanskim za vse kakovostne razrede višje, in sicer za povprečno 14 %.

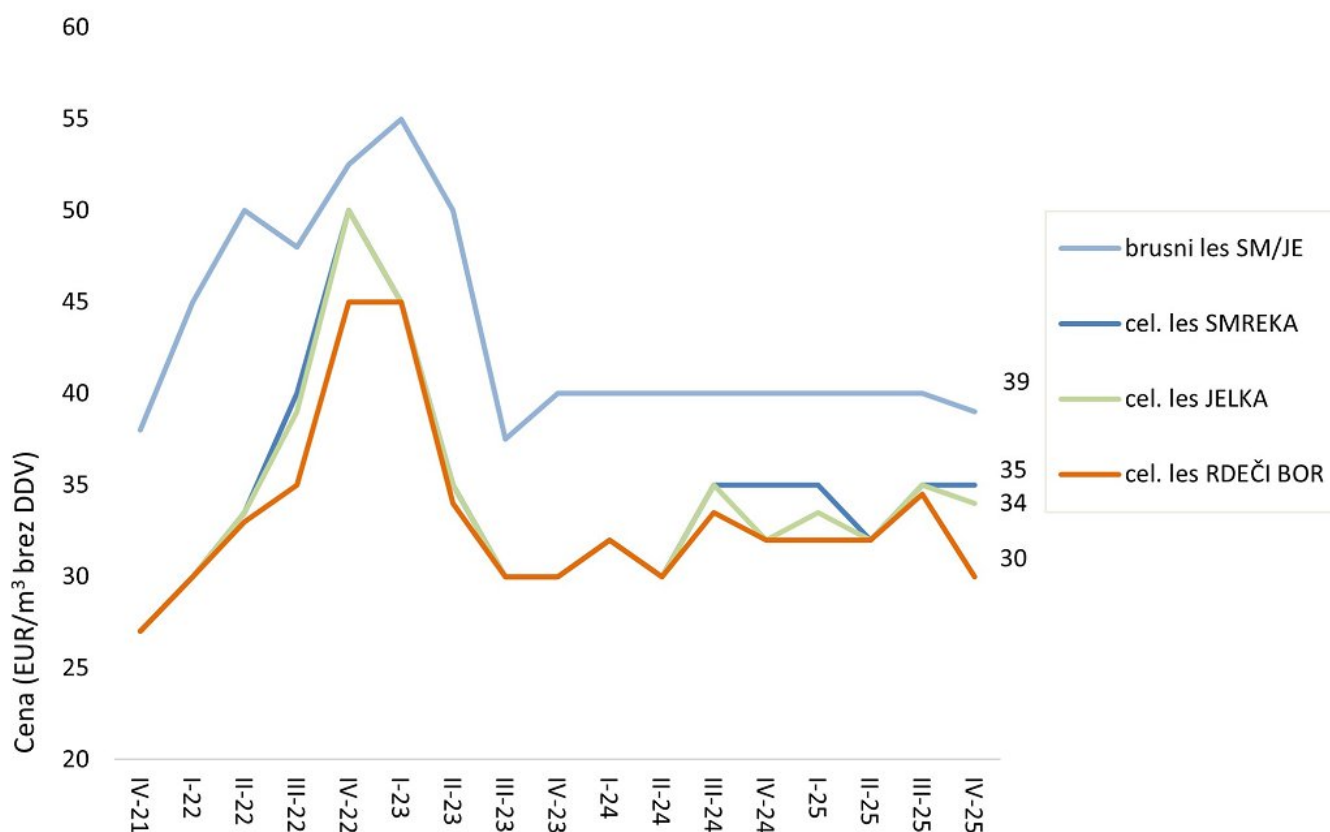

Slika 3: Odkupne cene hlodov rdečega bora iz zasebnih gozdov od zadnjega četrletja leta 2021 dalje (cene so podane v EUR/m³ brez DDV na kamionski cesti)

Srednja vrednost zbranih cen lesa za celulozo in plošče iglavcev se je v novembru 2025 glede na letošnji avgust znižala; za smreko je znašala 35 EUR/m³, za jelko 34 EUR/m³, za rdeči bor pa 30 EUR/m³. Če cene lesa za celulozo in plošče iglavcev primerjamo s cenami v enakem obdobju lansko leto, ugotovimo, da so povprečno cene celuloznega lesa smreke in jelke bodisi enake bodisi rahlo višje, za 6 % pa so nižje odkupne cene celuloznega lesa rdečega bora.

Srednja odkupna cena brusnega lesa smreke in jelke se je po zadnjih dveh letih naše raziskave spremenila, in sicer se je znižala za 1 EUR/m³ in tako v novembru znaša 39 EUR/m³.

Iglavci - celulozni in brusni les

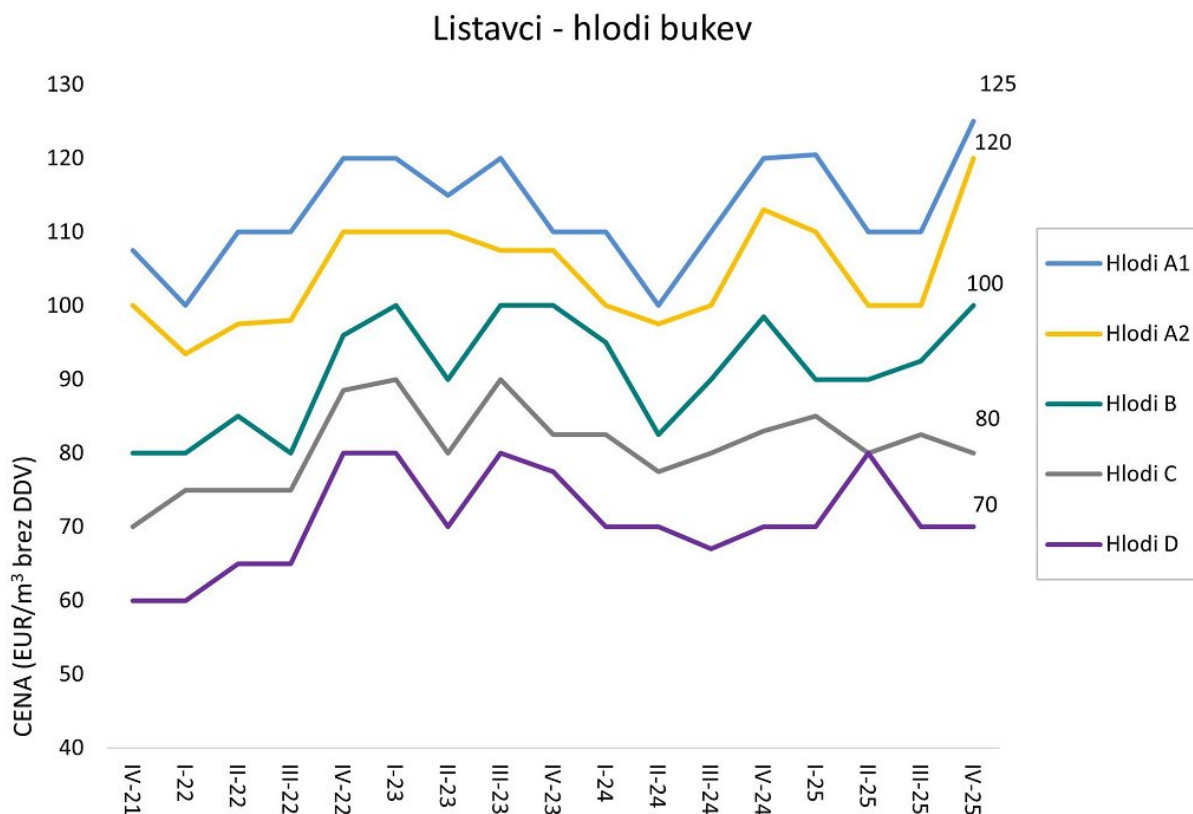

Slika 4: Odkupne cene lesa za celulozo in plošče ter brusnega lesa iglavcev iz zasebnih gozdov od zadnjega četrtertletja leta 2021 dalje (cene so podane v EUR/m³ brez DDV na kamionski cesti)

Cene okroglega lesa listavcev

Odkupne cene hlodov listavcev (bukev in hrast) so se v novembru 2025 v primerjavi s preteklim zbiranjem v avgustu zvišale. Povprečna pocenitev v avgustu in dvig odkupnih cen v novembru je običajno, saj imajo cene in odkup hlodov listavcev izraziti sezonski značaj. Pri hlodih najvišjih kakovostnih razredov hrasta (in ostalih listavcev) so za ta čas značilne višje cene deloma tudi zaradi prihajajoče licitacije. Glede na lanske novembrske odkupne cene so hlodi bukve ohranili primerljive odkupne cene. Povprečna odkupna cena za hlode hrasta pa je letošnji november malenkost nižja (- 6 %) kot pred letom dni.

Cene hlodov bukve so se v primerjavi s prejšnjim zbiranjem cen v avgustu zvišale, le za kakovostni razred C so cene malenkostno nižje (-3 %) in povprečno znašajo 80 EUR/m³. Odkupne cene v najkakovostnejših razredih A1 (125 EUR/m³) in A2 (110 EUR/m³) so se zvišale za 14 % oz. 20 %. Za srednji kakovostni razred B odkupna cena znaša 100 EUR/m³, za kakovostni razred D pa je cena ostala nespremenjena še od avgusta in znaša 70 EUR/m³. Odkupne cene hlodov bukve furnirske kakovosti so višje kot pred letom dni oz. nominalno najvišje do sedaj. Hlodi žagarske kakovosti (B, C in D) so na primerljivi ravni z lanskim novembrom.

Slika 5: Odkupne cene hlodov bukve iz zasebnih gozdov po posameznih kakovostnih razredih po četrletjih od zadnjega četrletja leta 2021 dalje (cene so podane v EUR/m³ brez DDV na kamionski cesti)

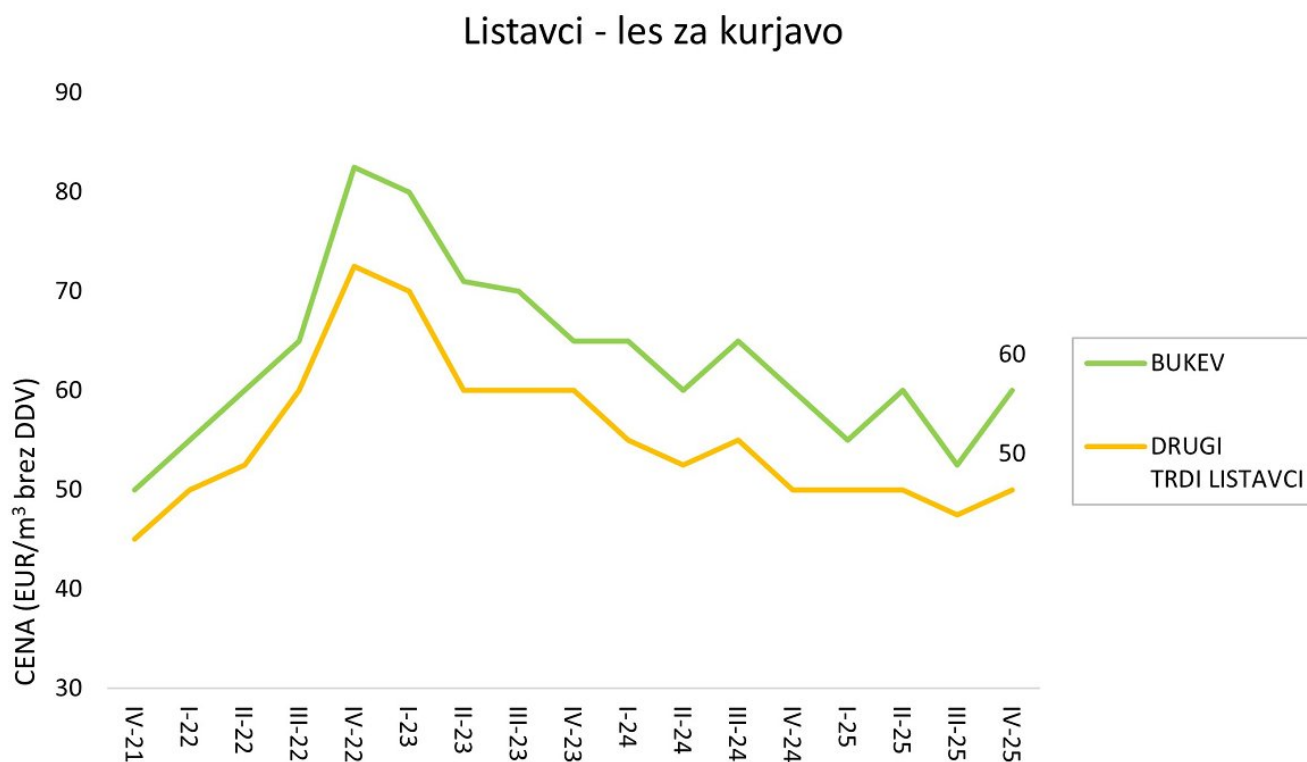
Cene hlodov hrasta nam je tokrat posredovalo 9 podjetij, ampak je število podatkov za nekatere kakovostne razrede zaradi velike variabilnosti cen premajhno, da bi lahko odražalo verodostojno povprečno vrednost. Pri interpretaciji podatkov je zato potrebna previdnost.

Cene hlodov hrasta premera do 50 cm in nad 50 cm so po zatišni poletni sezoni v jeseni ponovno višje; in sicer so se glede na avgust v novembru v povprečju povečale med 12 % in 105 %, v primerjavi z lanskim novembrom pa so večinoma nižje. Razlike med odkupno ceno hlodov hrasta do 50 cm in nad 50 cm za enake kakovostne razrede v povprečju znašajo med 5 % in 13 %. Pri hrastu do 50 cm je srednja vrednost cen za najboljšo furnirsko kvaliteto F1 in F2 znašala 400 EUR/m³, pri hlokih nad 50 cm premera pa 450 EUR/m³. Srednja odkupna cena za kakovostni razred B je znašala 250 EUR/m³, oz. 275 EUR/m³ za hrast nad 50 cm premera. Za kakovostni razred C je bila odkupna cena hrasta do 50 cm premera 180 EUR/m³, za hrast nad 50 cm pa 190 EUR/m³. Za kakovostni razred D je cena v kategoriji do 50 cm znašala 90 EUR/m³ za hloke premera nad 50 cm pa 95 EUR/m³.

Srednja vrednost zbranih cen lesa za celulozo in plošče listavcev se je v novembru letošnjega leta glede na avgust v povprečju znižala. V primeru bukve je izračunana srednja cena 49,8 EUR/m³, kar je le malenkost manj kot v avgustu. V primeru drugih trdih listavcev pa je nižja za 5 EUR/m³ in znaša 40 EUR/m³. Če primerjamo letošnjo novembrsko ceno s ceno v enakem obdobju lansko leto, ugotovimo, da je bila letošnja cena lesa za celulozo in plošče listavcev pri bukvi za 15 % in pri drugih trdih listavcih za 3 % višja.

Cene lesa za kurjavo

Srednja vrednost zbranih cen lesa za kurjavo se je v letošnjem novembru v primerjavi s cenami v avgustu 2025 zvišala. V primeru bukovega lesa za kurjavo je srednja odkupna cena za 7 EUR/m³ višja kot v avgustu in je znašala 60 EUR/m³, v primeru drugih trdih listavcev pa je srednja vrednost zbranih cen znašala 50 EUR/m³. V primerjavi s cenami v enakem obdobju lansko leto je bila letošnja novembrska odkupna cena bukovega lesa za kurjavo in lesa drugih trdih listavcev za kurjavo natanko takšna kot pred letom dni.

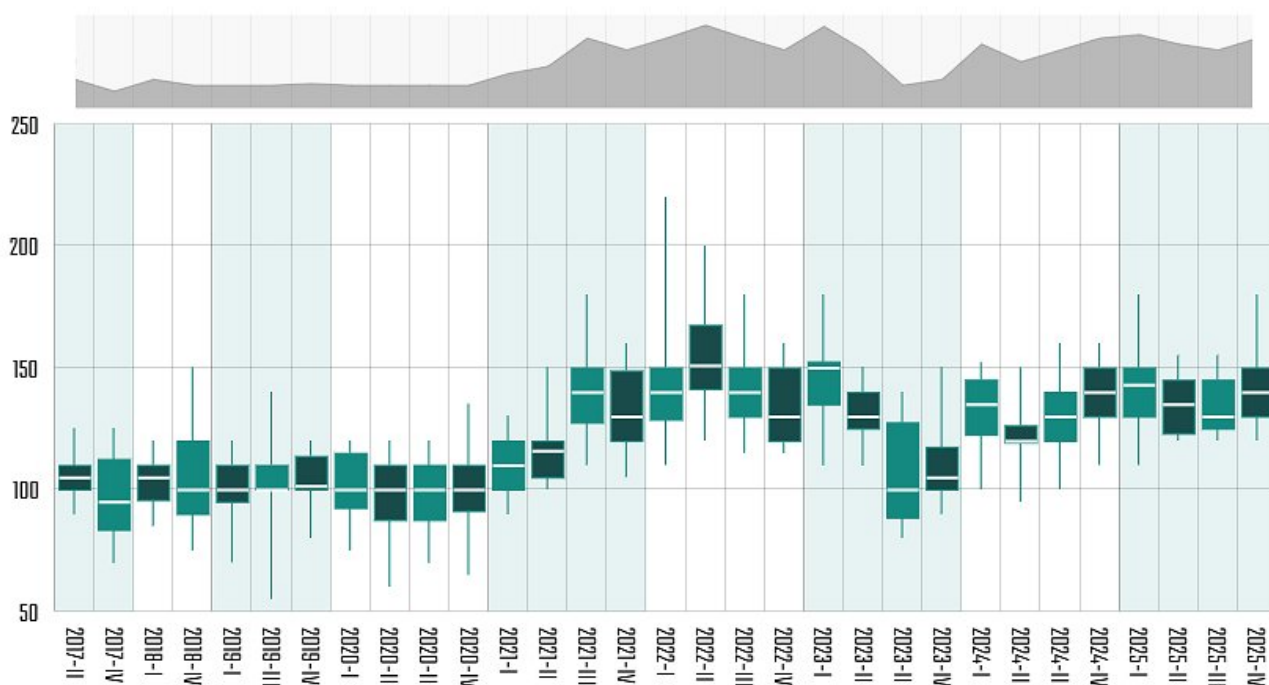
Slika 6: Odkupne cene okroglega lesa listavcev za kurjavo iz zasebnih gozdov od druge polovice 2021 naprej (cene so podane v EUR/m³ brez DDV na kamionski cesti)

Preglednica 1: Povprečne (aritmetična sredina) in srednje (mediana) vrednosti odkupnih cen gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov za mesec november 2025 (prikazujemo odkupne cene GLS na kamionski cesti v EUR/m³ brez vključenega DDV) (vir: anketa Gozdarskega inštituta Slovenije)

	Drevesna vrsta	Kakovostni razred	n	Mediana (EUR/m ³)	Povprečje (EUR/m ³)
IGLAVCI	Smreka	A	15	140,0	142,3
		B	18	120,0	124,2
		C	18	116,5	116,2
		D1	17	97,0	98,6
		D2	17	78,0	75,6
		Les za celulozo in plošče	17	35,0	35,4
	Jelka	A	12	111,0	119,3
		B	16	110,0	111,1
		C	16	102,5	104,3
		D1	15	90,0	92,5
		D2	15	75,0	73,3
		Les za celulozo in plošče	13	34,0	33,8
	Smreka/jelka	Brusni les	8	39,0	37,9
	Rdeči bor	A	8	97,5	96,3
		B	12	80,0	84,0
		C	11	80,0	77,1
		D1	10	65,0	69,0
		D2	10	60,0	64,0
		Les za celulozo in plošče	10	30,0	31,2
LISTAVCI	Bukev	A1	8	125,0	123,8
		A2	9	120,0	115,0
		B	10	100,0	98,0
		C	10	80,0	85,0
		D	8	70,0	70,0
		Les za celulozo in plošče	10	49,8	48,2
		Les za kurjavo	13	60,0	62,1
	Hrast (do 50 cm)	F1	5	400,0	400,0
		F2	5	400,0	340,0
		B	8	250,0	265,0
		C	8	180,0	178,8
		D	9	90,0	95,9
	Hrast (nad 50 cm)	F1	5	450,0	470,0
		F2	5	450,0	400,0
		B	8	275,0	288,8
		C	8	190,0	187,5
		D	8	95,0	105,0
	Drugi trdi listavci	Les za celulozo in plošče	11	40,0	41,9
		Les za kurjavo	11	50,0	49,7

Graf prikazuje odkupne cene gozdnih lesnih sortimentov na kamionski cesti iz zasebnih gozdov. Cene so prikazane v EUR/m³ brez DDV. Na portalu WCM je mogoč prikaz cen za izbrane drevesne vrste in kakovostne razrede.

Grafikon prikazuje cene sortimentov **Smreka** kakovostnega razreda **A**.

Cene se zbirajo vsako četrletje, z izjemo leta 2017, 2018 in 2019. V letu 2017 in 2018 smo cene zbirali 2x v letu, v letu 2019 pa 3x. Rimske številke za letnico pomenijo zaporedno številko četrletja (npr. 2023-I pomeni prvo četrletje leta 2023) Vir: Gozdarski inštitut Slovenije

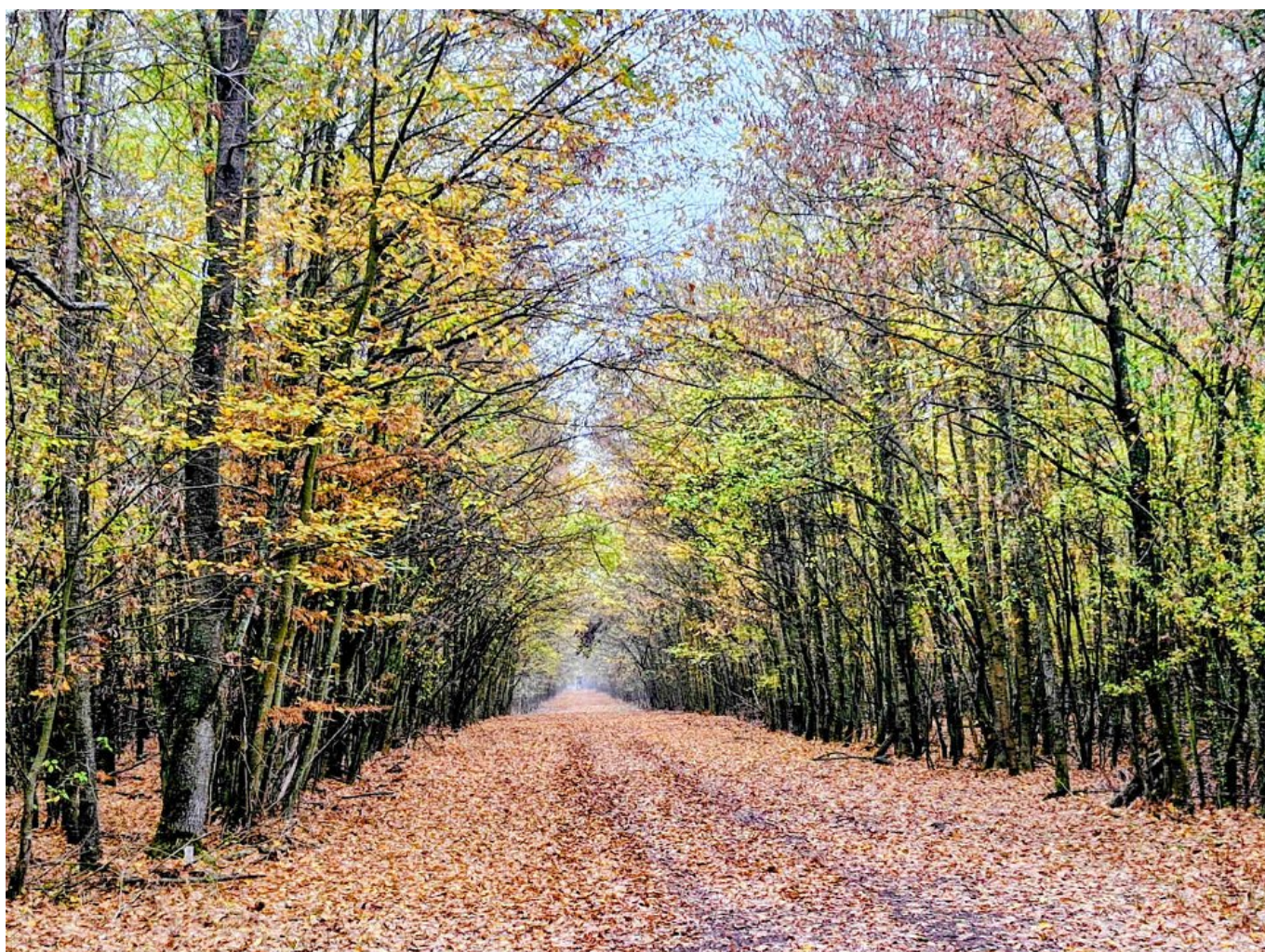
Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala v anketi in nam s posredovanimi podatki omogočila analizo cen na slovenskem trgu.

Kako ohraniti naše gozdove in pokrajine za prihodnost? Udeležili smo se zaključne konference projekta Forest4EU

Matjaž Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Žiga Lukančič, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Matevž Triplat, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 11.12.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0055>)

V hrvaškem mestu Vinkovci je 12. in 13. novembra potekala zaključna konferenca projektov Forest4EU in ResAlliance z naslovom »How to preserve our forests and landscapes for the future?«. Glede na rezultate obeh projektov, številne predstavitve vabljenih strokovnjakov ter terenske ogleda v regiji se to zdi res ključno vprašanje – današnji izzivi gozdarstva so številni, obeti za prihodnost pa ne kažejo nič drugače.

Uradni del konference se je začel v sredo, 12. novembra 2025, s skupno otvoritveno sejo, ki so jo z uvodnimi nagovori odprli gostitelji dogodka in koordinatorji projektov. Sledila je predstavitev glavnih rezultatov in ključnih ciljev projektov Forest4EU in ResAlliance s poudarkom na inovacijah v gozdarstvu, kmetijsko-gozdarskih sistemih in trajnostnem kmetijstvu.

Slika 1: Okrogla miza s predstavniki projektov in gostujočih organizacij (fotografija: M. Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije)

Uvodnemu delu je sledila okrogla miza, na kateri so sodelovali predstavniki projektov FOREST4EU, ResAlliance, A4EU, BBioNets, FORADVISE, RETFOR in SMURF. Poudarki razprave so bili usmerjeni v sodelovanje med projekti, praktične izzive ter priložnosti za prihodnje povezovanje na področjih odpornosti krajine, prilagajanja na podnebne spremembe in trajnostnega gozdarstva (Slika 1). Okrogli

mizi so sledila vprašanja iz občinstva, ki je z aktivnim sodelovanjem prispevalo k izmenjavi znanja in izkušenj.

Sledile so vzporedne tematske seje, razporejene na tri področja.

- Kmetijstvo: predstavljene so bile inovativne kmetijske prakse, ki prispevajo k odpornosti in trajnosti kmetijstva.
- Gozdarstvo: poudarek je bil na inovacijah pri gospodarjenju z gozdovi, vključno s prilagajanjem na podnebne spremembe in trajnostnim upravljanjem z gozdovi.
- Kmetijsko-gozdarski sistemi: izpostavljeni so bili integrirani sistemi, ki povezujejo gozdarstvo in kmetijstvo ter hkrati ohranjajo pokrajine in ekosistemske storitve.

Po kosilu smo se odpravili na teren v Vukovarsko-Srijemskem okrožju, kjer smo si najprej ogledali gozdni kompleks hrasta doba v porečju reke Spačve. V tem gozdu intenzivno gospodarjenje z visokokakovostnim hrastom dobom (*Quercus robur*), ki ima tam odlične rastiščne razmere in na trgu v primerjavi z drugimi drevesnimi vrstami dosega nadpovprečno visoke cene (Slika 2).

Slika 2: Terenski ogled gozdnega kompleksa slavonskega hrasta v porečju reke Spačva (fotografija: M. Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije)

Obiskali smo lokacije, na katerih so bile v okviru projektnih dejavnosti uvedene inovativne gozdarske prakse in trajnostne tehnike upravljanja z gozdom. Upravljavec gozdnega kompleksa – državno podjetje Hrvatske šume d. o. o. – nam je predstavil lokalne izzive in priložnosti za uporabo projektnih rezultatov v regionalnem podnebnem kontekstu.

Lokalni strokovnjaki so nam na vodenem sprehodu predstavili gozd Spačva, kjer so poleg svojih gozdarskih praks in gozdnogojitvenih ukrepov izpostavili tudi škodo, ki jo je leta 2023 povzročil vetrolom. Po ocenah je ta prizadel okoli 3 mio m³ drevja na območju, velikemu več kot 60.000 ha. Sanacija območja poteka še danes in je trenutno izvedena približno 70-odstotno (Slika 3). Pri načrtni obnovi bodo izvzeli le manjše zaščitene rezervate, ki bodo prepuščeni naravnim procesom.

Slika 3: Pogost prizor ob gozdnih prometnicah so kupi hlodovine hrasta kot posledica sanacije po obsežnem vetrolomu v letu 2023 (fotografija: M. Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije)

Kasneje smo obiskali še Gozdarski muzej v Bošnjacih (Slika 4), kjer smo si ogledali tradicionalna orodja, ki so jih gozdarji uporabljali v preteklosti ter tehnologijo takratnega časa in prostora. Hrast iz Slavonije je bil v preteklosti cenjen tudi širše po Evropi, kar je vplivalo na razvoj tehnike (znan je bil voz Parižan, namenjen prevozu hlodovine; uporabljali so ga tudi v francoski prestolnici, od koder njegov vzdevek), meroslovja in kulture. Kot zanimivost: zaradi vpliva gozdarskih podjetij iz Velike Britanije sta se v prostor srednje Evrope v tistem času razširila tudi nogomet in tenis.

Slika 4: Gozdarski muzej v Bošnjacih (fotografija: M. Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije)

Po obisku muzeja smo si ogledali še Center kompetenc d. o. o. za raziskave in razvoj (CEKOM), ki je bil organizator zaključne konference. Predstavili so nam prostore in tehnološke procese, med drugim tudi sušenje občutljivih hrastovih panjev (Slika 5), UV-tiskalnik, lastno kotlovnico in druge razvojne aktivnosti. Prvi dan je zaokrožila večerja, ki smo jo izkoristili za sproščeno izmenjavo idej v neformalnem druženju.

Slika 5: Sušenje hrastovih panjev v tehnoloških prostorih CEKOM (fotografija: M. Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije)

Drugi dan dogodka smo otvorili s skupno sodelovalno sejo z naslovom »Sinergija inovacij za trajnostno kmetijstvo, gozdarstvo in upravljanje tal«. Skozi medprojektni dialog je potekala izmenjava znanja in predstavitev glavnih rezultatov projektov BBioNets, REBIOFOREST, ResAlliance in DaWetRest. Namen seje je bil izmenjati ugotovitve, inovacije in izzive posameznih projektov ter identificirati skupne teme in priložnosti za prihodnje sodelovanje. Razprava je bila usmerjena v soustvarjanje pobud za večji vpliv biotehnologije, obnove gozdov, digitalne izmenjave znanja, odpornosti krajine in trajnostnega upravljanja tal.

*Slika 6: Sodelovalna seja in medprojektni dialog – izmenjava znanja in glavnih projektnih rezultatov
(fotografija: M. Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije)*

Tudi drugi dan dogodka smo se odpravili na teren. Najprej smo obiskali kmetijsko gospodarstvo, ki se ukvarja predvsem s trajnostno prasičerejo ter predelavo mesa. Predstavili so nam kmetijo, svoje delo in nam ponudili degustacijo izdelkov.

Za zaključek smo se odpravili na skrajni vzhod Hrvaške, tik ob meji s Srbijo, kjer smo si v vinorodni regiji Radoš ogledali kmetijsko gospodarstvo Papak Ilok, ki prideluje kakovostna vina. Vinogradi se razprostirajo na približno 20 hektarih, letos pa so pridelali približno 110.000 litrov vina. Vinarstvo je bilo tradicionalno tesno povezano z gozdarstvom – tako zaradi pridelave vinogradniških kolov kot tudi izdelave kakovostnih hrastovih sodov za shranjevanje alkoholnih pijač. Zaključni povzetek je, da je konferenca dosegla svoje cilje ter namen in je bila na splošno uspešno izveden dogodek, ki je bil za udeležence učinkovit in hkrati prijeten. Projekt FOREST4EU se zaključuje in na konferenci smo se skladno s tem dogovorili o izvedbi zadnjih projektnih nalog. Sledilo bo obdobje diseminacije številnih rezultatov projekta, ti pa so na voljo na spletni strani projekta FOREST4EU (dostopni na povezavi: <https://www.forest4eu.eu/>).

Jesensko zvišanje cen žagarskih proizvodov v Sloveniji

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

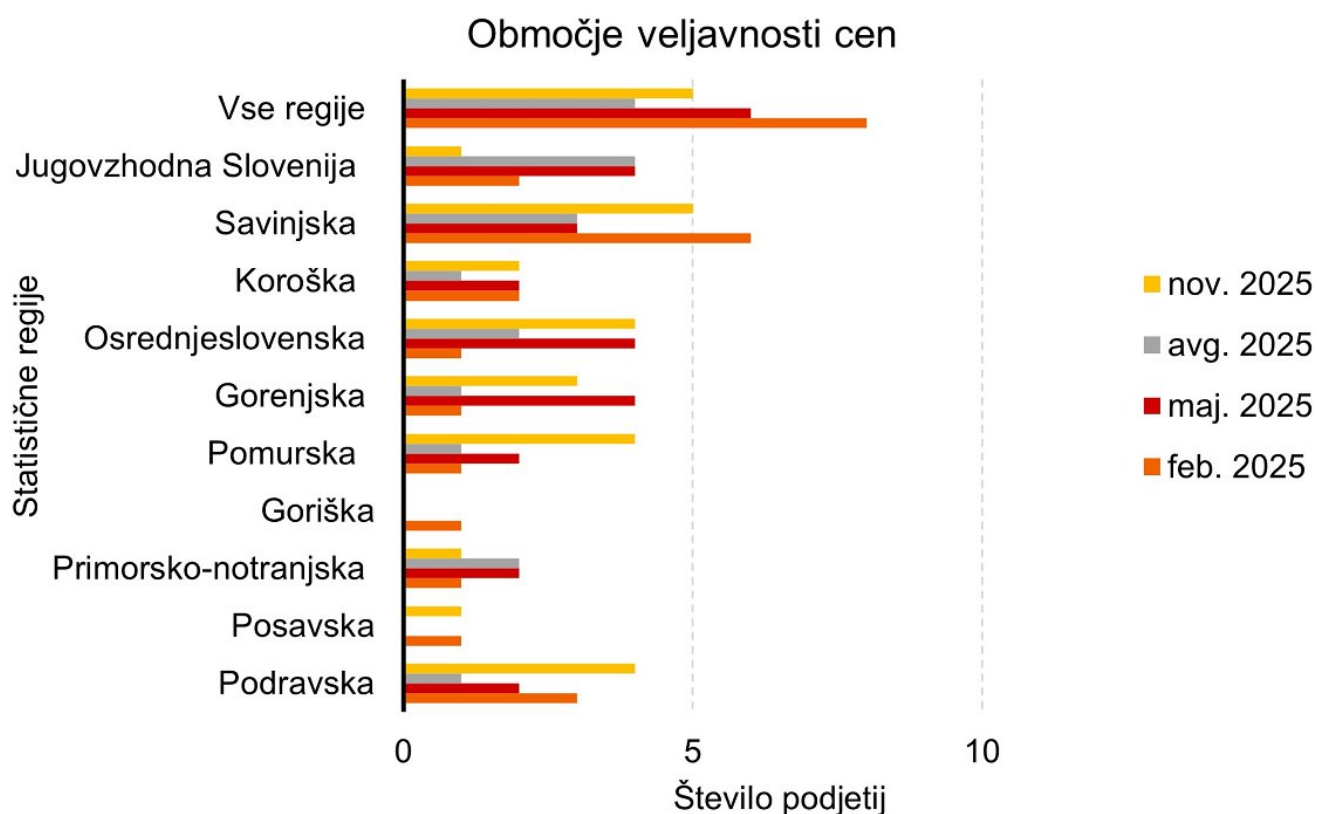
Matjaž Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 15.12.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0056>)

Na Gozdarskem inštitutu Slovenije smo opravili še zadnjo letošnjo raziskavo med žagarskimi obrati, kjer spremljamo prodajne cene žaganega lesa iglavcev na slovenskem trgu. Raziskavo opravljamo redno, v četrtnih intervalih, od začetka leta 2021, z namenom spremljanja dinamike cen žagarskih proizvodov na trgu. V tokratnem poročilu prikazujemo rezultate iz spletne ankete, kjer navajamo srednje vrednosti prodajnih cen (mediane) (brez vključenega DDV in prevoza) posameznih žagarskih proizvodov za mesec november 2025.

Vprašalnik o novembrskih cenah žagarskih proizvodov smo posredovali 318 poslovnim subjektom. Spletna anketa je bila aktivna med 17. 11. – 30. 11. 2025, v tem obdobju je vprašalnik ustrezno izpolnilo 28 podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo žaganega lesa iglavcev. Tokrat je poročalo največ podjetij, pri katerih cene proizvodov veljajo v vseh regijah Slovenije in v savinjski regiji (obakrat po 17 %), sledijo podjetja, katerih cene veljajo v pomurski, podravski in osrednjeslovenski regiji (vse po 13 %) (slika 1). V celotnem letu 2025 je poročalo največ podjetij, pri katerih cene proizvodov veljajo v vseh regijah Slovenije (22 %), sledijo podjetja, katerih cene veljajo v savinjski (16 %), jugovzhodni, osrednjeslovenski in podravski regiji (vse po 10 %).

Slika 1: Območja veljavnosti cen žagarskih proizvodov po statističnih regijah Slovenije, ki smo jih pridobili v februarju, maju, avgustu in novembru 2025

Največ sodelujočih podjetij (61 %) predstavljajo manjši žagarski obrati z letno proizvodnjo do 5.000 m³ žaganega lesa iglavcev, z 18 % sledijo podjetja s povprečno letno proizvodnjo od 5.000 do 10.000 m³.

Zaradi večjega odziva na anketo, v kateri je tokrat sodelovalo 28 podjetij, smo v aktualni raziskavi lahko izvedli podrobnejše analize cen vseh obravnavanih proizvodov. Podatke namreč prikazujemo za proizvode, kjer imamo za posamezno obdobje zbranih najmanj 5 prodajnih cen (preglednica 1).

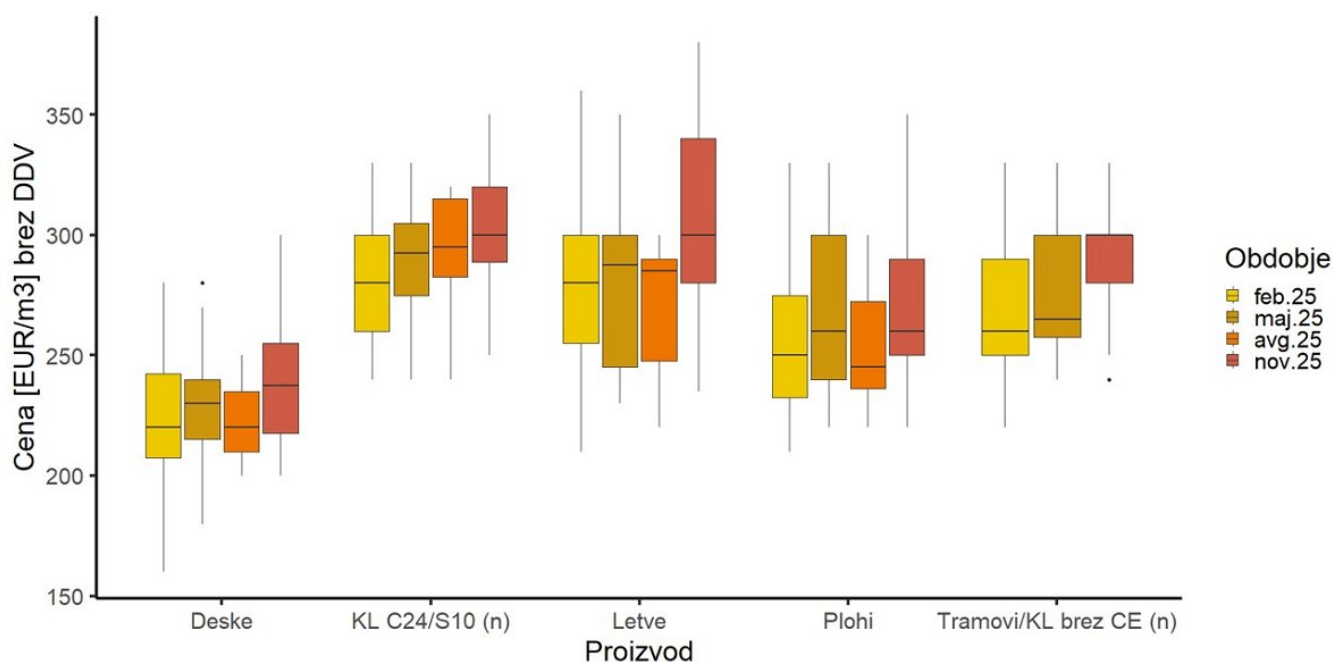
Preglednica 1: Srednje vrednosti (mediane) izbranih žagarskih proizvodov iglavcev za meseca avgust in november 2025 (prikazujemo prodajne cene v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza)

		Avgust 2025		November 2025	
		n	Mediana (EUR/m ³)	n	Mediana (EUR/m ³)
Konstrukcijski les					
Smrekovina	Konstrukcijski les s CE oznako C24/S10, nesusen	6	295	16	300
	Konstrukcijski les brez CE oznake, nesusen	4	-	13	300
	Deske debeline od 18 do 40 mm, nesusene	7	220	16	238
	Plohi debeline nad 40 mm, nesuseni	6	245	15	260
	Letve debeline od 30 do 40 mm in širine do 50 mm s CE oznako, nesusene	5	290	14	310
	Letve debeline od 30 do 40 mm in širine do 50 mm brez CE oznako, nesusene	5	270	15	280
Nekonstrukcijski les (robljen)					
Smrekovina	Tram (greda), nesusen	7	240	19	280
	Morali, nesuseni	8	255	20	280
	Deske debelin od 18 do 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, nesusene	5	270	13	280
	Deske debelin od 18 do 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, sušene v sušilnici	5	330	8	400
	Plohi debelin nad 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, nesuseni	5	300	12	350
	Plohi debelin nad 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, sušeni v sušilnici	4	-	7	400
	Deske za palete/embalažo	9	200	13	215
	Deske za palete/embalažo, po ISPM 15	4	-	9	250
	Les za izvoz v tretje države (ladijski transport)	3	-	10	250
Jelovina	Tram (greda), nesusen	3	-	13	280
	Morali, nesuseni	4	-	13	280
	Deske debelin od 18 do 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, nesusene	3	-	7	300
	Deske debelin od 18 do 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, sušene v sušilnici	2	-	5	400
	Plohi debelin nad 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, nesuseni	3	-	6	355
	Plohi debelin nad 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, sušeni v sušilnici	2	-	5	400
	Deske za palete/embalažo	3	-	7	215
	Deske za palete/embalažo, po ISPM 15	1	-	5	260
	Les za izvoz v tretje države (ladijski transport)	3	-	6	248
Nekonstrukcijski les (nerobljen)					
Smrekovina	Zadnja krajna deska, nesusena	4	-	11	230
	Deske 24 mm – ozke, nesusene	9	230	19	230
	Deske 24 mm – široke, nesusene	8	238	18	240
Jelovina	Zadnja krajna deska, nesusena	3	-	7	230
	Deske 24 mm – ozke, nesusene	4	-	12	240
	Deske 24 mm – široke, nesusene	4	-	12	245

Žagan les za konstrukcijske namene

Cene žaganega lesa smreke za konstrukcijske namene so se v letošnjem novembru zvišale za vse spremljane proizvode v primerjavi z avgustom 2025, in sicer od 2 do 9 % oz. v povprečju za 15 EUR/m³ (slika 2). Največje zvišanje cene smo zaznali pri nesusenim konstrukcijskem lesu brez CE oznake, najmanjše pa pri konstrukcijskem lesu s CE oznako C24/S10. Najvišjo ceno v tej skupini proizvodov so za razliko od avgusta dosegle letve s CE oznako, katerih dimenzije spremljamo (310 EUR/m³). Najnižjo ceno v tej skupini proizvodov še vedno dosegajo deske debeline 18 do 40 mm,

katerih cena je v novembru znašala 238 EUR/m³. V primerjavi z rezultati raziskave enakega obdobja lani, so se cene za vse obravnavane proizvode žaganega lesa za konstrukcijske namene prav tako zvišale, in sicer za 4 do 15 %; 15 % zvišanje smo zabeležili za nesusen konstrukcijski les brez CE oznake.

Slika 2: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti (mediana) zbranih prodajnih cen za konstrukcijski les smreke za posamezna četrtletja leta 2025 (prečka v okviru z ročaji prikazuje mediano, ročaji pa prikazujejo minimalno in maksimalno poročano ceno)

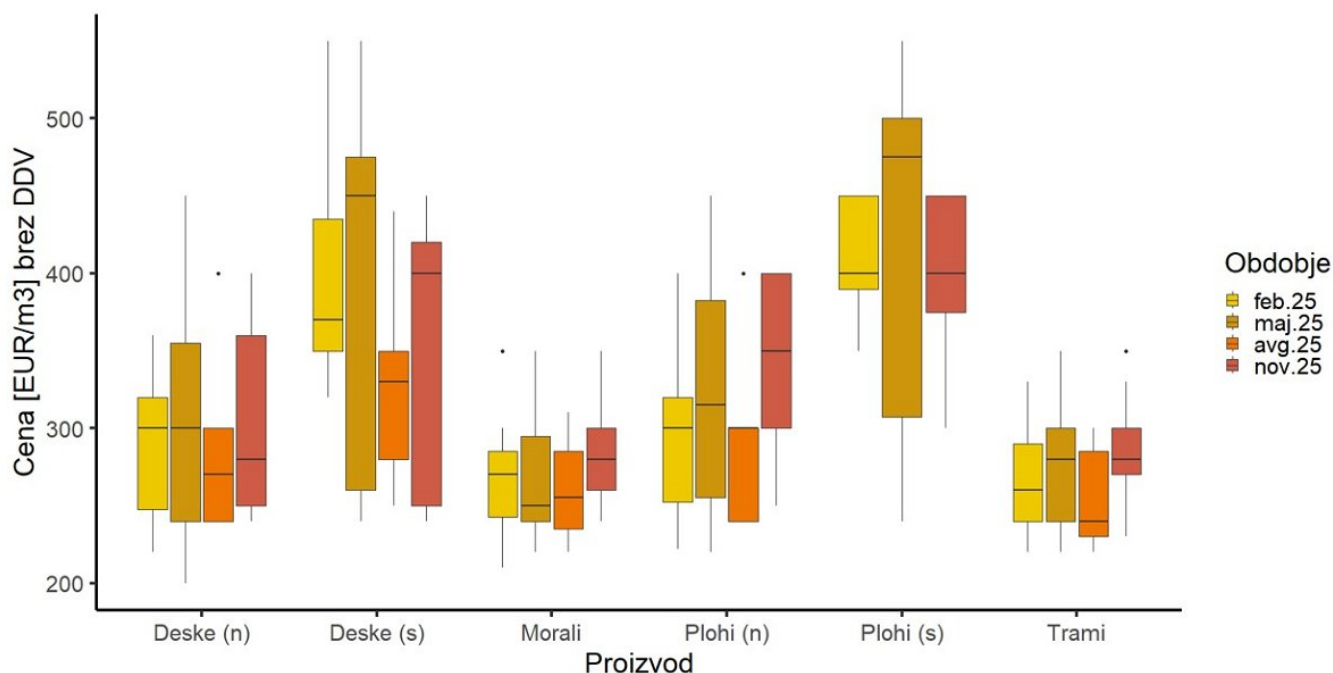
Opomba: Navedeni so podatki za sledeče proizvode: deske 18 do 40 mm, nesusene (deske); konstrukcijski les C24/S10 s CE oznako, nesusen (KL C24/S10 (n)); letve 30 do 40 mm in širine 50 mm s CE oznako, nesusene; 30 do 40 mm in širine 50 mm brez CE oznake, nesusene (letve); plohi debeline nad 40 mm, nesuseni (plohi); konstrukcijski les brez CE oznake, nesusen, ki za prejšnja obdobja pred avgustom 2024 zajema: tramove 60 x 80 mm (do 5 m), tramove 100 x 200 mm (do 5 m), tramove 140 x 140 mm (do 5 m), tramove 140 x 140 mm (nad 6 m) (tramovi/KL brez CE (n)); Prodajne cene so prikazane v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza.

Žagan robljen les za nekonstrukcijske namene

Cene nekonstrukcijskega robljenega smrekovega lesa so se pri vseh spremljanih proizvodih zvišale v primerjavi s cenami v letošnjem avgustu; povišanje znaša med 4–21 % oz. povprečno 43 EUR/m³. Pri tem je bilo največje povišanje cene za sušene deske mizarske kvalitete, katerih novembrska cena je znašala 400 EUR/m³ (slika 3). Enako visoko in hkrati tudi najvišjo ceno v tej skupini proizvodov (400 EUR/m³) so dosegli tudi sušeni plohi mizarske kvalitete. Cena sušenih plohov je sicer za povprečno 50 EUR/m³ višja v primerjavi z nesusenimi plohi enake kakovosti in dimenzije. Cena sušenih desk mizarske kvalitete pa je bila v novembru za 120 EUR/m³ višja v primerjavi z nesusenimi deskami enakih lastnosti. Najnižjo ceno v tej skupini proizvodov (280 EUR/m³) so dosegli trije spremljani proizvodi: tramovi, morali in nesusene deske mizarske kvalitete. V primerjavi s cenami v novembru

2024 so se cene večine spremljanih proizvodov iz smrekovine v tej skupini zvišale (za od 8 % do 17 %), izjema so nesusene deske, katerih se je letošnja novembrska cena znižala za 7 %.

Cene žaganega robljenega lesa iz jelovine so bile v novembru 2025 zelo podobne oz. za večino proizvodov enake cenam smrekovine. Najvišjo ceno tako kot pri smrekovini dosegajo sušene deske in sušeni plohi mizarske kvalitete in sicer 400 EUR/m³. Primerjava cen z avgustom 2025 ni mogoča, saj smo za ta poletni mesec pridobili premalo podatkov za zanesljivejše analize. Primerjava letošnjih novembrskih cen z novembrom 2024 pa kaže na povišanje le-teh in sicer za 8–18 %. Izjema so nesusene deske mizarske kvalitete katerih letošnja novembrska cena je enaka lanski novembrski.

Slika 3: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti zbranih cen za nekonstruksijski robljen žagan les smreke za posamezna četrtletja leta 2025 (prečka v okviru z ročaji prikazuje mediano, ročaji pa prikazujejo minimalno in maksimalno poročano ceno)

Opomba: Navedeni so podatki za sledeče proizvode: deske debelin od 18 do 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, nesusene (deske (n)); deske debelin od 18 do 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, sušene v sušilnici (deske (s)); morali, nesuseni; plohi debelin nad 40 mm mizarske kvalitete I-II/0-1/A, nesuseni (plohi (n)); plohi debelin nad 40 mm, mizarske kvalitete I-II/0-1/A, sušeni v sušilnici (plohi (s)); trami (grede), nesuseni. Prodajne cene so prikazane v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza.

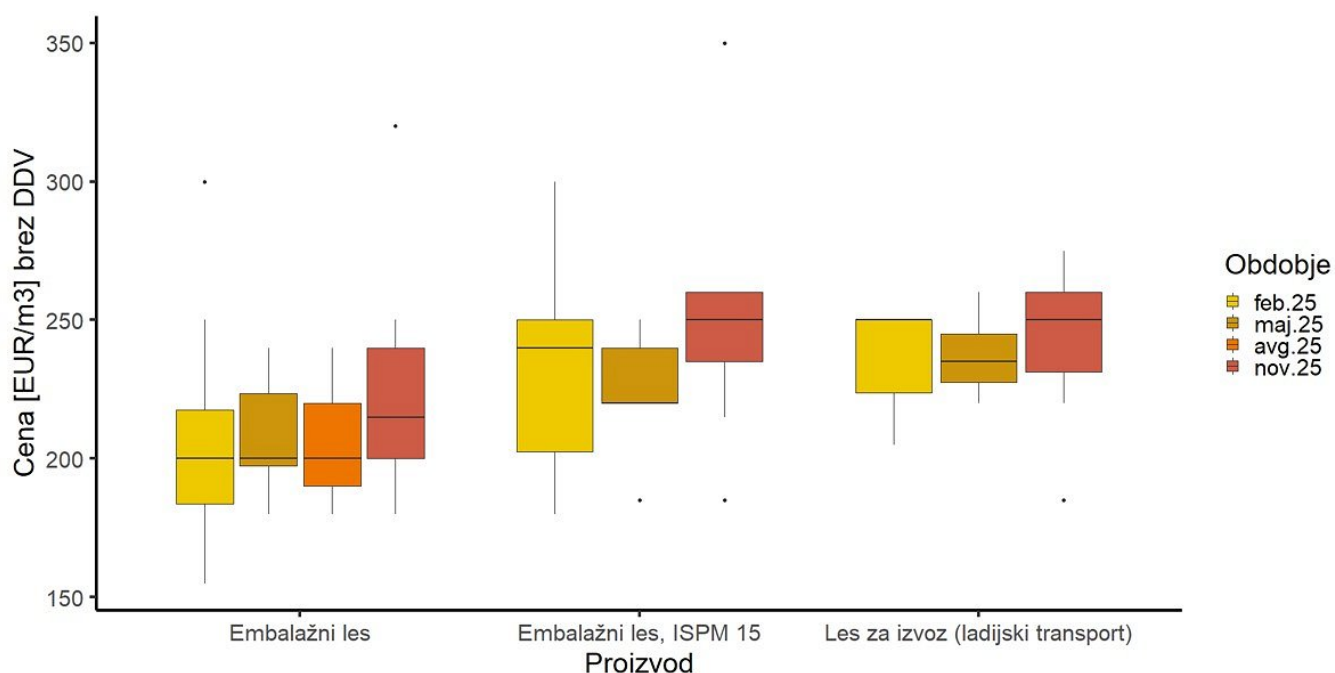
Žagan nerobljen les za nekonstruksijske namene

Cene nekonstruksijskega nerobljenega žaganega smrekovega lesa so ostale na podobni ravni kot avgusta 2025. Cena ozkih desk in zadnjih krajnih desk je v novembru znašala 230 EUR/m³, cena širokih desk pa 240 EUR/m³. V primerjavi z enakim obdobjem lani so se cene vseh treh spremljanih proizvodov povišale in sicer cena ozkih desk za 5 %, cena širokih desk za 9 % ter cena zadnjih krajnih desk za 7 %.

Cene žaganega nerobljenega lesa iz jelovine so bile v povprečju malenkost višje v primerjavi z izdelki iz smrekovine. Cena ozkih desk je tako znašala 240 EUR/m³, cena širokih desk 245 EUR/m³ in zadnjih krajnjih desk 230 EUR/m³. Zaradi nezadostnega števila podatkov o cenah nekonstrukcijskega nerobljenega žaganega jelovega lesa v avgustu 2025 in novembru 2024, primerjava s tokratnimi cenami ni mogoča.

Embalažni les in žagan les za izvoze

Sedaj že dobro leto (od avgusta 2024 naprej) zbiramo prodajne cene tudi za embalažni les ter žagan les za izvoz. Cene te skupine lesnih izdelkov so se v letošnjem novembru zvišale, tako v primerjavi z letošnjim avgustom, kot z lanskim novembrom (slika 4). Primerjava sicer ni mogoča za vse proizvode zaradi premajhnega števila podatkov v nekaterih obdobjih. Cena smrekovih desk za palete oz. embalažo so v letošnjem novembru znašale 215 EUR/m³, kar je 1 % več kot avgusta 2025 in 12 % več kot novembra 2024. Novembrska cena smrekovih desk za palete/embalažo po ISPM 15 ter lesa za izvoz v tretje države je znašala 250 EUR/m³; cena desk je tako za 17 % višja kot novembra 2024. Cene embalažnega lesa in žaganega lesa za izvoz iz jelovine so bile v novembru zelo podobne cenam enakih proizvodov iz smrekovine.

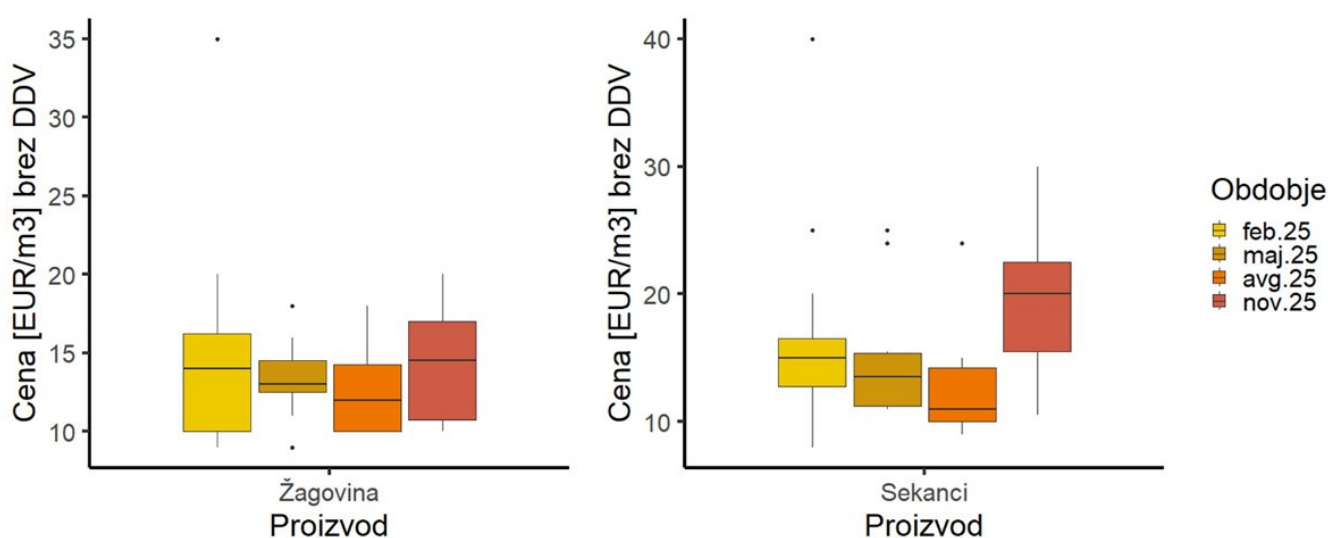

Slika 4: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti zbranih cen za embalažni les smreke in žagan les smreke za izvoz v tretje države (ladijski transport) za posamezna četrtletja leta 2025 (prečka v okviru z ročaji prikazuje mediano, ročaji pa prikazujejo minimalno in maksimalno poročano ceno)

Opomba: Navedeni so podatki za sledeče proizvode: deske za palete/embalažo (embalažni les); deske za palete/embalažo, po ISPM 15 (embalažni les, ISPM 15); les za izvoz v tretje države (ladijski transport). Prodajne cene so prikazane v EUR/m³ brez vključenega DDV in prevoza.

Žagarski ostanki in sekanci

Cene žagarskih ostankov in sekancev, proizvedenih na žagarskih obratih, nam je tokrat posredovalo skupno 20 podjetij. Prodajne cene žagovine in sekancev so se v novembru izrazito povišale v primerjavi s preteklim zbiranjem cen v avgustu (slika 5). Primerjave tokratnih cen za krajnike ali žamanje z avgustovskimi tokrat ne predstavljamo, ker smo v avgustu prejeli premajhno število podatkov za natančne analize. Srednja vrednost zbranih cen za krajnike ali žamanje je sicer v novembru znašala 42,5 EUR/prm, kar je 57 % več kot novembra 2024. Srednja vrednost zbranih cen za žagovino je v novembru znašala 14,5 EUR/nm³, kar je 21 % več kot avgusta 2025. V primerjavi z lanskim novembrom je letošnja novembrska cena žagovine za 12 % višja. Cena sekancev proizvedenih na žagarskih obratih je v novembru znašala 20 EUR/nm³, kar je 82 % oz. 9 EUR/nm³ več kot avgusta 2025 in 45 % več kot novembra 2024.

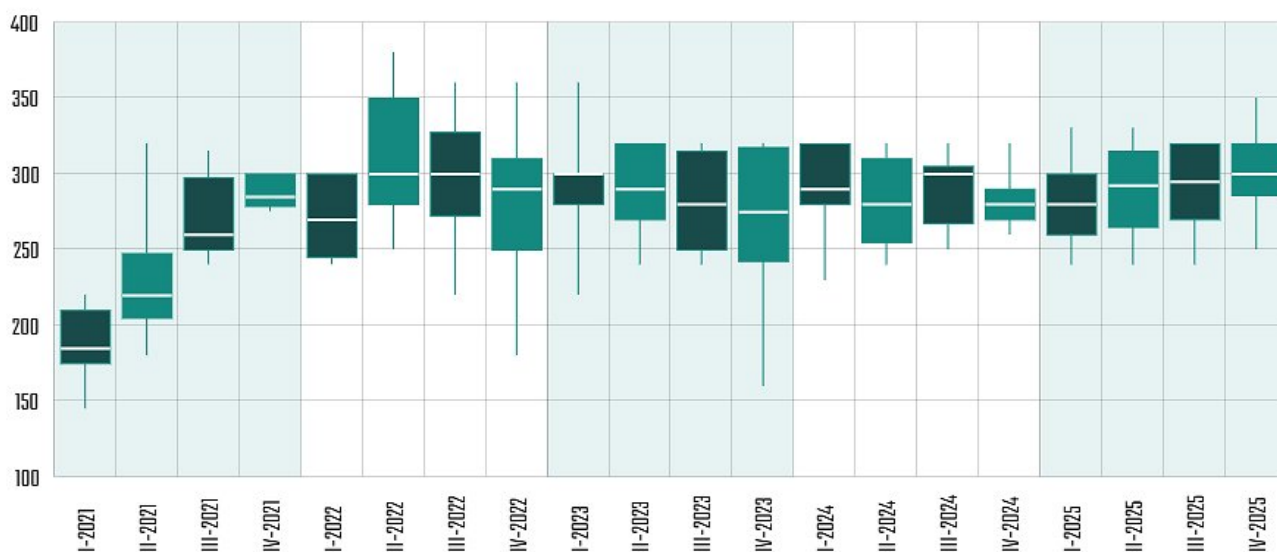
Slika 5: Minimalne, maksimalne in srednje vrednosti (mediana) zbranih cen za žagovino in sekance za posamezna četrtletja leta 2025 (prečka v okviru z ročaji prikazuje mediano, ročaji pa prikazujejo minimalno in maksimalno poročano ceno)

Tehnično sušenje žaganega lesa v sušilnici

Cene sušenja žaganega lesa iglavcev v sušilnicah nam je posredovalo 7 podjetij, srednja vrednost sušenja znaša 50 EUR/m³, povprečna pa 76 EUR/m³. Pri interpretaciji rezultatov o tehničnem sušenju žaganega lesa je potrebna previdnost, zaradi majhnega števila podatkov in večjega razpona cen sušenja med poročevalci.

Graf prikazuje cene žaganega lesa v €/m³ brez DDV. S spustnim menijem izberemo drevesno vrsto, kategorijo in željeno vrsto izdelka.

Grafikon prikazuje cene žaganega lesa v EUR/m³ za drevesno vrsto **Smreka** v kategoriji **Konstruksijski les** in vrsti izdelka **Konstruksijski les s CE oznako C24/S10, nesušen**.

Cene se zbirajo vsako četrletje. Rimske številke za letnico pomenijo zaporedno številko četrletja (npr. 2023-I pomeni prvo četrletje leta 2023)

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala podatke.

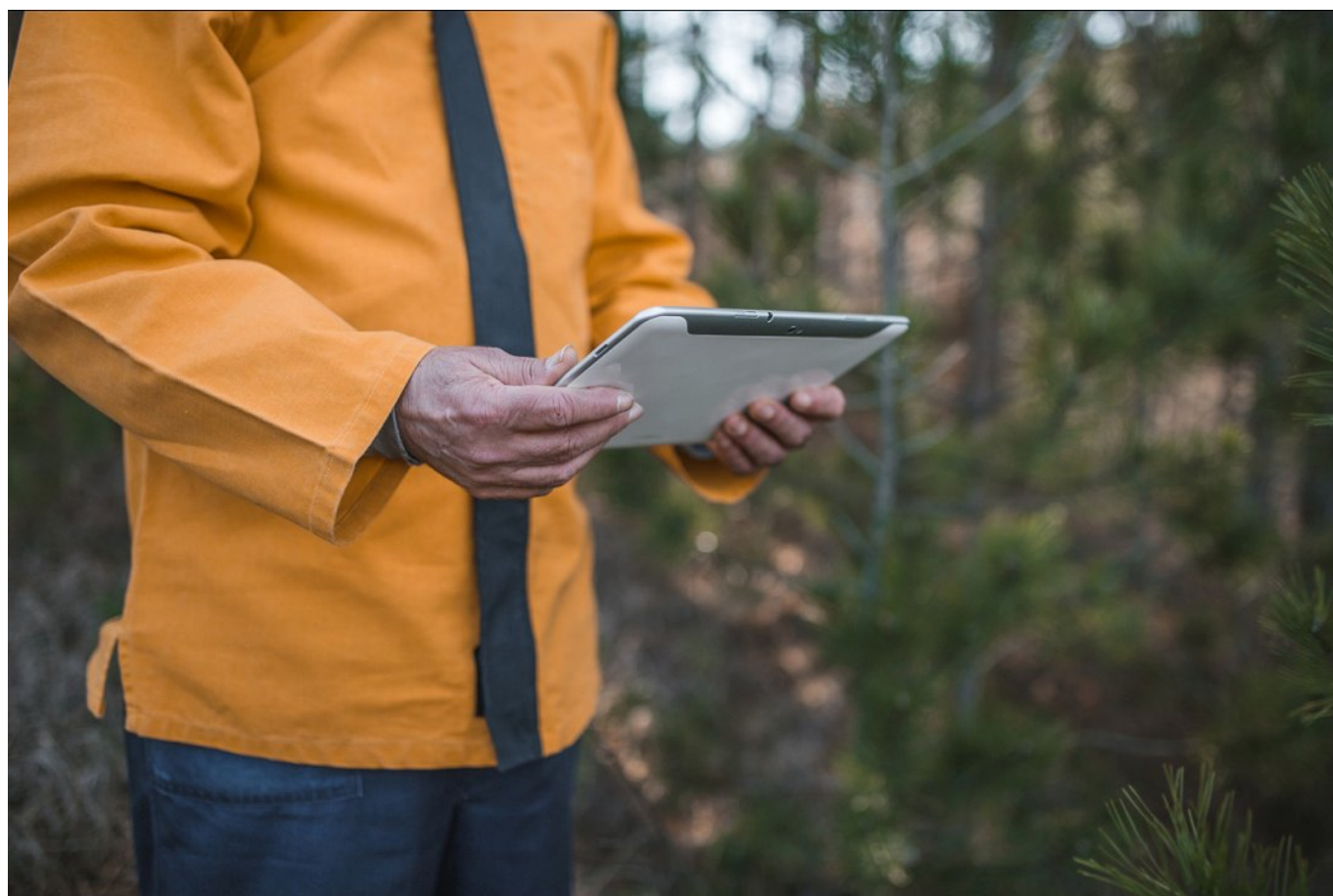
Uredba EUDR vnoviž prestavljena za eno leto, sprejete tudi nove poenostavitve

Matjaž Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Tomaž Remic, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo

Objavljeno na spletu 18.12.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0057>)

Izvajanje uredbe (EU) 2023/1115 o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (v nadaljevanju uredba EUDR), se že drugič prestavlja za eno leto. Poleg tega so sprejete tudi nekatere poenostavitve,

ki ob ohranjanju visokih okoljskih ciljev zmanjšujejo zahteve za kmete, lastnike gozdov in podjetja. Po vnovičnem daljšem obdobju negotovosti je dodatno časovno okno dobrodošlo, predvsem za prilagoditve in načrtovanje poslovanja, digitalizacijo sledljivosti ter vzpostavitev notranjih evidenc. V prispevku odgovarjamo tudi na nekatere izzive, s katerimi se v pripravljalnem obdobju soočajo slovenska podjetja.

Vzroki za nov časovni potek in poenostavitve

Pričakovani zapleti s preobremenjenim informacijskim sistemom (v nadaljevanju IT-sistem), obsežne administrativne in finančne obremenitve ter vprašanja sorazmernosti so bili glavni razlogi, da je Evropska komisija (v nadaljevanju EK) 21. oktobra 2025 objavila uradni predlog sprememb uredbe EUDR (Evropska komisija, 2025a; Euractiv, 2025a), pri čemer bi časovnica izvajanja vsaj za velike operaterje oz. podjetja ostala nespremenjena. Predlagana je bila kasnejša časovnica za ostala podjetja, saj je bilo pričakovano število vseh izjav o potrebni skrbnosti (v nadaljevanju DDS) ob hkratnem začetku uporabe uredbe EUDR za vse zavezance več kot desetkrat večje od prvotnih ocen (STA, 2025). To bi lahko vodilo v negotovost pri delovanju nadzornih organov in motnje za uporabnike, morebitne posledice pa bi vplivale na celotne dobavne verige.

Ne glede na stališče EK glede časovnice pa so države članice EU skupaj s Svetom EU ter Evropskim parlamentom konec novembra izglasovale enoletno preložitev izvajanja EUDR za vsa podjetja (Evropski svet, 2025; Euractiv, 2025b). Za preložitev uveljavitve si je aktivno prizadevala tudi Slovenija skupaj z več državami članicami EU (MKGP, 2025a), pri čemer pričakuje tako ambicioznost okoljskih ciljev kot tudi izvedljivost na terenu (MKGP, 2025b).

Ključne decembrske novosti EUDR

Ena najpomembnejših novosti je zmanjšana obveznost glede sledljivosti surovin in proizvodov – izjavo o potrebni skrbnosti (v nadaljevanju DDS) bodo morali oddati samo subjekti, ki prvi dajo izdelek na trg EU (t. i. »upstream« operaterji). Zadostovala bo ena sama oddaja DDS v IT-sistem na vstopni točki izdelka na trg EU. Potrebno bo posredovanje in petletno hranjenje referenčne številke prvemu v dobavni verigi, naprej pa to ne bo več obvezno (Evropski svet, 2025; Evropska komisija, 2025b; MKGP, 2025b). Poleg tega bodo mikro in mali primarni proizvajalci oddajali poenostavljeno, enkratno izjavo v IT-sistem (Evropska komisija, 2025b). Tako bo lahko npr. lastnik gozda enkrat letno vložil izjavo za celoten načrtovan letni posek, za katerega so mu bile že izdane odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves, ob oddaji pa bo prejel identifikator poenostavljene izjave, kar zagotavlja pogoj sledljivosti (Evropski svet, 2025). V določenih primerih bo mogoče geolokacijo parcel nadomestiti s poštnim naslovom lokacije parcele ali obrata, če poštni naslov jasno ustreza geografski lokaciji zadevnih zemljišč ali obrata (Evropska komisija, 2025a). Poenostavitev bo ključna tudi za manjše lastnike gozdov, ki bi predvidoma lahko imeli več težav pri pripravi celotnih DDS izjav v IT-sistem.

Spremenjen časovni potek izvajanja uredbe EUDR (povzeto po Evropski svet, 2025; Evropska komisija, 2025b; MKGP, 2025b) je: 30. december 2026 za večja in srednja podjetja, 30. junij 2027 za mikro in majhna podjetja ter 30. december 2026 za mikro in majhna podjetja, ki so doslej spadala pod uredbo EUTR (Uredba EU o lesu). Prav tako so iz obsega uredbe izključeni nekateri tiskani proizvodi (npr. knjige, časopisi in tiskane slike) zaradi njihovega nizkega tveganja za krčenje gozdov (ex 49 iz priloge I uredbe EUDR).

Kljub nekaterim pobudam Evropska komisija zaenkrat ni napovedala revizije v letu 2026 oziroma se seznami držav po stopnji tveganja zaenkrat ne spreminjajo (nizko, standardno in visoko (Euractiv, 2025a). Naj spomnimo, da so vse države EU in pomembnejše trgovske partnerice Slovenije zunaj EU uvrščene med nizko tvegane, za katere se predvideva pregled DDS izjav pri 1 % gospodarskih subjektov (Dovečar in sod., 2025).

Izzivi slovenskih podjetij pred začetkom izvajanja EUDR

Največji izziv slovenskih podjetij pred začetkom izvajanja EUDR je vzpostavitev učinkovite sledljivosti lesa in lesnih izdelkov ter razumevanje obveznosti zavezancev v dobavni verigi. Na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Gozdarski inštitut Slovenije se v pripravljalnem obdobju obračajo mediji in predstavniki podjetij z vprašanji glede izvajanja EUDR. Z namenom zagotovitve utemeljenih odgovorov tudi širšemu krogu deležnikov objavljamo nekaj pojasnil spodaj. Več gradiv, priporočil oziroma pojasnil (zaenkrat glede izvajanja osnovne uredbe EUDR) pa je na voljo na spletni strani ministrstva na povezavi:

<https://www.gov.si/novice/2025-03-19-izvajanje-uredbe-evropske-unije-o-proizvodih-ki-ne-povzročajo-krcenja-gozdov/>.

Kdo je zavezanec za oddajo izjave DDS in kdo upravičen do poenostavljene enkratne izjave?

Po uredbi je zavezanec (operator) gospodarski subjekt, ki prvi da izdelek na trg EU – v slovenskem kontekstu (v primeru lesa) je to običajno lastnik ali upravljalec gozda. Do enkratnih in poenostavljenih DDS izjav bodo upravičeni mikro in mali primarni proizvajalci iz držav nizkega tveganja. Ob oddaji izjave prejmejo identifikator poenostavljene izjave, kar zagotavlja pogoj sledljivosti.

Kako zagotavljati sistem potrebne skrbnosti in kako dokazovati blago, dano na trg pred začetkom izvajanja EUDR?

Srednja in večja podjetja morajo oddajati DDS izjave v IT-sistem, v katerih navedejo podatke o drevesni vrsti, geolokaciji sečnje, količini in zakonitosti izvora lesa. IT-sistem nato DDS izjavi dodeli referenčno in verifikacijsko številko. Naslednji subjekt v verigi (npr. žage, predelovalci, trgovci) DDS izjav ne ustvari na novo, temveč hrani prejete referenčne številke (priporoča se digitalno hrambo, ni pa to nujno določeno), obvezno najmanj pet let. Tem podjetjem oz. trgovcem se v tem primeru ni potrebno registrirati v IT-sistem. Hkrati so izdelki, dani na trg EU pred začetkom izvajanja EUDR, izvzeti iz zahtev, če podjetja zanje lahko zagotovijo dokazila, kot so računi, carinske deklaracije ali dobavnice.

Kako bo izgledala digitalna evidenca z referenčnimi številkami?

Uredba ne določa načina hranjenja podatkov pri posameznem gospodarskem subjektu, saj je le ta odvisen od poslovanja posameznega podjetja, torej na kakšen način digitalne evidence z referenčnimi številkami vodi posamezen gospodarski subjekt oziroma podjetje je odvisno od njih samih. Obdobje hranjenja je določeno na 5 let, priporoča se digitalno hrambo teh števil. Predstavljamo si bodisi uvedbo nove enostavne podatkovne baze z zahtevanimi podatki, ki spremljajo referenčno številko (datum, opis proizvoda oz. surovine, ime oziroma naziv dobavitelja ter kupca vključno z naslednjimi podatki: registrirano trgovsko ime ali registrirano znamko, poštni naslov, elektronski naslov in, če je

na voljo, spletni naslov dobavitelja oziroma kupca), bodisi vključitev referenčnih števil in zahtevanih podatkov v že obstoječe poslovodne evidence oz. sisteme.

Kako zagotavljati sledljivost surovin različnih dobaviteljev?

Pomemben tehničen izziv podjetjem predstavlja mešanje surovin različnih dobaviteljev (npr. v silosih ali skladiščih). EK v pojasnilih zahteva, da zavezanci zagotovijo sledljivost vseh vključenih proizvodov oziroma geolokacij proizvodnje surovin. Za podrobnejše pojasnilo prosimo glejte na spletni strani ministrstva pod zavihkom Pogosta vprašanja in odgovori EUDR (FAQ EUDR), v prvem poglavju dokumenta, odgovore 2, 3 in 4 na str. 13). Priporočena rešitev je vodenje evidence serijskih števil, časovnih oznak ter ločevanje proizvodnih lotov po načelu »first in – first out«, kar omogoča povezovanje vsake serije z ustreznimi DDS oziroma poenostavljenimi izjavami. V primeru, da fizično ločevanje proizvodov oziroma lotov ni mogoče, je treba poročati 200 % količin (podrobneje pojasnjeno v FAQ EUDR: glejte odgovor 17 v prvem poglavju na str. 17).

Naslednji koraki in sklep

Ali bodo to zadnje spremembe in potrjeni datumi začetka izvajanja določil uredbe EUDR, trenutno ne ve nihče. Trenutne spremembe in doseženi dogovor mora med 15. in 18. decembrom formalno potrditi še Svet EU in Evropski parlament. Pričakuje se, da bo postopek sprejet brez zapletov.

Za december Evropska komisija pripravlja nove izvedbe spletnih izobraževanj o uporabi IT sistema EUDR. Termini in povezave webinarjev so dostopni na:

https://green-forum.ec.europa.eu/nature-and-biodiversity/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en.

Za leto 2026 se pričakujejo nadaljnji napor za zmanjševanje nejasnosti in težav pri izpolnjevanju zahtev EUDR. V okviru obstoječe večdeležniške platforme Komisije za zaščito svetovnih gozdov se vzpostavlja stalni dialog s strokovnjaki in deležniki. O morebitnih večjih izpadih ali motnjah IT-sistema bodo morali pristojni organi obveščati EK (MKGP, 2025b).

Morebitne dodatne poenostavitve in predloge za dodatne ukrepe zmanjševanja administrativnih bremen – če se bo ocenilo, da ostajajo previsoka – mora EK v obliki poročila h kateremu po potrebi priloži nov zakonodajni predlog (dodatna sprememba uredbe EUDR) pripraviti do aprila 2026 (MKGP, 2025b).

Čeprav uredba pomeni dodatno administrativno breme, prinaša tudi spodbudo za digitalizacijo procesov, večjo preglednost izvora surovin in konkurenčnost podjetij, ki bodo pravočasno vzpostavila skladne postopke po EUDR. Dodatno pripravljalo obdobje večina zavezancev pozdravlja, nekatera podjetja pa opozarjajo, da ponovne spremembe določil EUDR in odlašanje povzročajo negotovost, hkrati pa zmanjšujejo vrednost že izvedenih administrativnih in finančnih ukrepov za zagotavljanje skladnosti. V letu 2026 bo zato pomembno zagotoviti predvidljivo poslovno okolje in enake konkurenčne pogoje za vse člene dobavnih verig.

Viri

- Dovečar in sod., 2025. EUDR v praksi: Kaj prinašajo zadnje poenostavitve in razvrstitev držav? URL: <https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2025062711453536/eudr-v-praksi:-kaj-prinasajo-zadnje-poenostavitve-in-razvrstitev-drzav/> (citirano: 9. 12. 2025)
- Euractiv, 2025a. EU set to propose new delay to anti-deforestation rules. URL: <https://www.euractiv.com/news/eu-set-to-propose-new-delay-to-anti-deforestation-rules/> (citirano: 17. 10. 2025)
- Euractiv, 2025b. EU countries back German push to delay, reopen deforestation rules. URL: <https://www.euractiv.com/news/eu-countries-back-german-push-to-delay-reopen-deforestation-rules/> (citirano: 9. 12. 2025)
- Evropska komisija, 2025a. Commission proposes targeted measures to ensure the timely implementation of EU Deforestation Regulation. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2464 (citirano: 22. 10. 2025)
- Evropska komisija, 2025b. Clarity and predictability to ensure a smooth entry into application of the EU Deforestation Regulation. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2939 (citirano: 9. 12. 2025)
- Evropski svet, 2025. Deforestation: Council ready to start talks with Parliament on a targeted revision of the regulation. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/19/deforestation-council-ready-to-start-talks-with-parliament-on-a-targeted-revision-of-the-regulation/> (citirano: 8. 12. 2025)
- MKGP, 2025a. Evropska komisija bo predlagala odlog izvajanja Uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. URL: <https://www.gov.si/novice/2025-09-23-evropska-komisija-bo-predlagala-odlog-izvajanja-uredbe-o-proizvodih-ki-ne-povzrocajo-krcenja-gozdov/> (citirano: 17. 10. 2025)
- MKGP, 2025b. Uredba Evropske unije o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (EUDR) poenostavljena. URL: <https://www.gov.si/novice/2025-12-05-uredba-evropske-unije-o-proizvodih-ki-ne-povzrocajo-krcenja-gozdov-eudr-poenostavljena/> (citirano: 9. 12. 2025)
- STA, 2025. Bruselj načrtuje vnovično preložitev izvajanja uredbe EU o krčenju gozdov. URL: <https://www.sta.si/3469720/bruselj-nacrtuje-vnovicno-prelozitev-izvajanja-uredbe-eu-o-krcenju-gozdov> (citirano: 17. 10. 2025)

Veliki jesenski KRPAN DEMO

mag. Marjan Dolenšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 29.12.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0058>)

Pri proizvajalcu gozdarske in kmetijske mehanizacije PIŠEK - Vitli KRPAN so letos občutno spremenili pristop predstavitve svojih proizvodov bodočim in obstoječim kupcem. Odločili so se za zmanjšanje količine statičnih predstavitev na sejmišjih in razstavah in povečanje količine ciljno usmerjenih, obsežnih demo prikazov praktičnega delovanja in neposrednega nagovarjanja kupcev. Pozimi so organizirali tridnevno demo turnejo po Gorenjski (Trboje), Štajerski (Rogla) in Dolenjski/Beli krajini (Dragatuš) ter nadaljevali z velikim spomladanskim demo dogodkom v Zagaju pri Ponikvi s 3-urnim neprekinjenim delovanjem strojev in z okoli 1.000 obiskovalci. Več kot 650 pa se jih je udeležilo letošnjega zaključnega demo dogodka konec oktobra v Žetalah, kjer so bili deležni pristne haloške gostoljubnosti.

V Žetalah

V razgibanih Halozah, kjer je ravnina bolj redka dobrina, bregov pa polno na vsakem koraku, so organizatorji demo prikaz pripravili na večjem kolikor toliko ravnem travniku sredi gozdov, le slab streljaj od slovensko-hrvaške meje pri Gruškovju. Podjetje PIŠEK - Vitli KRPAN je dogodek organiziralo v sodelovanju s Strojnim krožkom Žetalanec, podjetji Agroteh, Gozdarske storitve Mikek, Biomasa Bučer, Fagus GIS in Šarh Tine s. p. ter žetalanskimi lovci in gasilci, pri čemer slednji, na srečo, niso imeli nobene intervencije. Organizatorji so se res potrudili in vse pripravili, tako kot so obljubljali oziroma oglaševali.

Tudi Veliki jesenski KRPAN DEMO je bil organiziran kot niz demo postaj, tokrat na večjem osrednjem prizorišču. Izvleka lesa je potekala v bližnjem gozdu, druženje ob hrani in pijači ter lokalni ponudbi kmetij pa pri nekaj sto metrov oddaljenem lovskem domu. Po kratkem pozdravu so obiskovalcem na kratko predstavili za december najavljeni javni razpis za sofinanciranje mehanizacije za posek in spravilo lesa ter prvo fazo predelave lesa, nato pa so stroji neprekinjeno delovali 4 ure.

Široka ponudba gozdarskih vitlov

Podjetje PIŠEK - Vitli KRPAN ponuja široko paleto vitlov - od klasičnih verižno gnanih, novejših zobniško gnanih s konstantno vlečno silo, obojih gnanih mehansko, pa do hidravlično gnanih in vgradnih - skratka izbor, ki komaj kakšnemu kupcu ne izpolni vseh želja. Pred dvema letoma so predstavili prenovljeno oziroma novo serijo verižno gnanih vitlov z vsemi razvojnimi dosežki in možnimi opcijami pri tovrstnih vitlih. Nudijo jih tako z mehanskim kot z elektrohidravličnim krmiljenjem, pri mehanskem krmiljenju celo s proporcionalno krmiljeno zavoro, kar omogoča stopenjsko popuščanje zavore, tako kot pri elektrohidravličnem krmiljenju. Letos pa so naredili še vzporedni korak in tri elektrohidravlično krmiljene modele prejšnje serije ponudili v t. i. zeleni liniji oziroma v komercialno poimenovani izvedbi Greenline. Že nekaj let nudijo tudi skupino vitlov novejše zasnove z zobniškim pogonom in konstantno vlečno silo DH PRO, z vlečnimi silami 65, 75 in 85 kN (vlečna masa 6,5, 7,5 in 8,5 ton) v eno ali dvobobenski izvedbi. Sedaj pa so razvili še lažji model s 5,5 tonami vlečne mase, ki je primeren predvsem za uporabnike s šibkejšimi (lažjimi) traktorji. Ne gre pa pozabiti tudi na pomožni vitel, ki služi za vleko vrvi do mesta pripenjanja hlodovine in je gnan hidravlično. Namestimo ga lahko na katerikoli vitel.

Slika 1: Paleta tritočkovno nošenih gozdarskih vitlov KRPAN: od linije Greenline na levi, novih verižno gnanih na sredni in zobniško gnanih vitlov s konstantno vlečno silo na desni.

Slika 2: Vgradni dvobobenski vitel in novi enobobenski vitel KRPAN, oba z zobniškim pogonom in konstantno vlečno silo.

Nove izvedbe gozdarskih prikolic

Širitev uporabe gozdarskih prikolic za izvoz lesa iz gozda je bila v zadnjih 10 letih izjemna. Prav tako izjemna je bila širitev ponudbe domačih in tujih ponudnikov - tudi po zaslugi podjetja PIŠEK - Vitli KRPAN. Njihova ponudba gozdarskih prikolic z dvocevno nosilno osnovo (šasijo), največjo dovoljeno maso od 8 do 15 ton in različno opremo in izvedbo je že uveljavljena, letos pa so v tem segmentu naredili še tri korake naprej. Na velikem spomladanskem demo dogodku so namreč že predstavili novo večnamensko transportno prikolico s kamionskim dvigalom in največjo dovoljeno maso 22 ton, v Žetalah pa so predstavili še novo lažjo prikolico z enocevno nosilno osnovo in največjo dovoljeno maso 8 ton (celotna serija obsega modele od 6 do 10 ton) ter prototipno 18-tonsko prikolico z enotno nosilno osnovo (»unibody«, »forwarder«), ki jo sestavljajo vzdolžni okvir in nosilne prečke. Ta sistem se je najprej uveljavil pri zgibnih prikoličarjih (forwarderjih), sedaj pa se širi tudi pri gozdarskih prikolicah.

Slika 3: Prototip nove gozdarske prikolicе z enotno nosilno osnovo (»unibody«) na levi in nova lahka prikolica z enocevno nosilno osnovo na desni, vmes pa uveljavljene dvocevne izvedbe.

Široka ponudba cepilnikov

Cepilniki za individualno uporabo, predvsem pokončne izvedbe, so stroji, ki so se v zadnjih 15 letih kupovali najbolj množično med vsemi gozdarskimi in kmetijskim stroji, saj so nadomestili naporno in mukotrpno cepljenje metrskih goli s sekirami in drugim orodjem, pa tudi strošek nakupa je sprejemljiv za povprečnega uporabnika drv. Pri podjetju PIŠEK - Vitli KRPAN proizvajajo tako pokončne cepilnike s cepilnimi masami od 13 do 25 ton, s pogonom s traktorsko priključno gredjo ali elektromotorjem ter različno opremo, kot tudi horizontalni (ležeči) cepilnik za profesionalno uporabo z dvizžno mizo, malim vitlom za privleko goli in cepilno maso 31 ton. Slednjega so si v akciji lahko ogledali obiskovalci v Žetalah, ob njem pa tudi povezovalnik drv.

Slika 4: Horizontalni cepilnik in povezovalnik drv. Cepilnik je opremljen z vitlom za privleko lesa.

Rezalno cepilni stroji

Pri KRPAN-u proizvajajo dva tipa rezalno-cepilnih strojev. Model CS združuje verižno žago (žagalni meč) za razrez hlodovine ter žagalni sklop v eni in cepilni del v drugi (spodnji) ravnini. Cepilna masa znaša 18 ton, stroj pa je na voljo z mehanskim, mehansko-hidravličnim ali elektrohidravličnim krmiljenjem. Model CSKZ pa združuje krožno žago (žagalni list) ter žagalni in cepilni sklop v isti ravnini. Tudi ta stroj ima cepilno maso 18 ton in je na voljo z mehansko-hidravličnim ali elektrohidravličnim krmiljenjem. Pri vseh teh strojih so na voljo tako dvizgne mize kot verižne rampe za hlodovino. Obiskovalci so si lahko ogledali razliko v udobnosti oziroma napornosti dela z enimi in

drugimi, pa tudi delovanje obeh tipov rezalno-cepilnih strojev.

Slika 5: Rezalno-cepilni stroj s krožnim žagalnim listom in verižno rampo. Gozdarsko dvigalo uporabnik krmili daljinsko. Daljinsko krmiljenje je dodatna oprema in deluje kombinirano s krmilnimi ročicami na prikolici.

Kamionska gozdarska dvigala in druga ponudba

Poleg že navedenega so si obiskovalce lahko ogledali še številne druge stroje iz ponudbe KRPAN. Od različnih kamionskih nadgradenj s kamionskimi dvigali (gozdarska KRPAN in transportna HMF), ščipalnih klešč, traktorskih zabojev in platojev, vilic za bale, rampirnih desk itn.

Slika 6: Podjetje Biomasa Bučer je v Žetalah prikazalo pripravo sekancev z enim od njihovih kompletov kamionskih sekalnikov, ki so opremljeni s kamionskimi gozdarskimi dvigali KRPA.